

Poština plačana v gotovini

Oddajna pošta Ljubljana

Vigred

ŽENSKI LIST
1939

»VIGRED«, ženski list z Modno in Krojno ter Vzorčno prilogo. — Izhaja vsak mesec. — Naročnina znaša Din 25.—, z mesečno prilogo Din 50.—. Če se naroči 20 izvodov (brez priloge) pod enim naslovom, le Din 20.—. Za inozemstvo Din 32.—, s prilogo Din 64.—.

Izdaja konzorcij »Vigredi« (Vida Masič) v Ljubljani, Pražakova 8. Uredništvo (odgovorna urednica Zora Poženel) in upravništvo Pražakova 8. Vzajemna zavarovalnica. Telef. št. 4034. Tiska Misijonska tiskarna v Grobljah. — Za tiskarno odgovarja A. Trontelj C. M.

Sklep uredništva 10. dan prejšnjega meseca. Rokopisov uredništvo ne vrača, nenaročenih prispevkov ne honorira.

Rokopisi in vsi dopisi, ki se tičejo vsebine lista, naj se naslove na uredništvo, vsi dopisi glede priloge na upravo. Naročila, reklamacije in naročnino sprejema uprava »Vigredi«. Uredništvo in uprava: Pražakova, 8.

VSEBINA: Slovenski narod, bližajo se tvoji dnevi! (V. P.). — Dekletom in ženam za kongres (F. Neubauer). — Maribor v juniju 1939. — Kitajska žena (A. Majcen). — Dve kroni (Seemann-Lebar). — Marija Magdalena (F. Zupančič). — Bog ve (M. Žnidaršič). — Povej mi, zakaj! (A. Salmič). — Našim sestram v Ameriki (Z. Poženel). — Bratu čez morje (A. Salmič). — Srečanje (J. Borštnar). — Kdo ve, zakaj? (M. Stepanova). — Takrat čutila sem (A. Salmič). — Gospodinjska in materinska izobrazba (M. S.). — Žena v glasbi (V. I. R.). — Margrit (F. Pengov). — Izobraženo dekle (J. Gereley-R. Mastnak). — Deklica na tuje gre... Iz domačih krogov. — V naših domovih.

Največji slovenski pupilarno varni zavod

Mestna hranilnica ljubljanska

Stanje vlog preko Din 420.000.000.—

Lasne rezerve nad Din 26.000.000.—

Dovoljuje posojila proti vknjižbi.

Za vse obveze hranilnice jamči

Mestna občina ljubljanska

Vigred

LETO XVII.

LJUBLJANA, 1. JULIJA

ŠTEV. 7.

V. P.:

Slovenski narod, bližajo se tvoji dnevi!

Slovenski narod, bližajo se tvoji dnevi! Dnevi izpolnitve velike naloge, ki si jo prevzel nase v blagor vsega sveta. V tvoji sredi, v beli Ljubljani se bodo zbrali odposlanci največje duhovne sile tega sveta, ki ji je sam Bog po svojem Sinu postavil temelje. Zbrali se bodo v milosti sv. Duha, po volji večnega Kralja, da pokažejo ubogemu, od blodenj in trpljenja utrujenemu človeškemu rodu, pot iz somraka krivih nauk v luč in življenje.

Bližajo se dnevi, ko bodo pogledi vsega sveta uprti vate, slovenska zemlja, ko se bodo srca s hrepenenjem obračala k tebi, da najdejo utehe svojim bolečinam. Dnevi silne manifestacije, velike molitve, ki jo bodo stotisoči, združeni v Kristusu Kralju, molili za zmago edino zveličavne ideje, katere nositelju pripravljamo kraljevsko slavnost, dnevi, polni blagoslova in sreče, da bo obiskal Gospod svoje ljudstvo kot Kralj, mogočni, zmagoslavni Zapovednik, pa tudi kot Usmiljeni, Pravični, ki je videl strašno stisko razravanega sveta in mu hoče v svoji neskončni dobroti dati pomoč. Iz Njegovega Srca bomo zajemali tolažbe, Njegova luč bo zasijala nad našo lepo slovensko zemljo, njeni žarki bodo razsvetlili temine, ki so se razpredle nad svetom, in blagoslov božji se bo razlil.

Dovolj je gorja, dovolj krivic in nasilja, prišel je čas, ko se morajo zbrati na križarski pohod vsi, ki so še ostali zvesti večni Resnici in Pravici. In ti, slovenski narod, boš imel ob usodni uri zgodovine to veliko čast, da se, čeprav majhen, postaviš na čelo tej rešilni armadi. Naj ti ne bo nobena žrtev prevelika, ki jo terja Bog v rešitev človeštva iz strašne stiske, v katero je zašlo, ker je sledilo zapeljivim besedam. Saj boš našel pomoč v Kraljici z Brezij! Kolikokrat si jo že zaprosil pomoči in nikdar je ni odrekla. Vsa slovenska zgodovina je polna trpkega boja. Toda v Marijinem varstvu smo vse prestali: vojske, tlaka in desetina, graščaki in valpti, boj za staro pravdo in še kuga in lakota — vse to ni moglo uničiti naše življenjske sile. Ko so od vsepovsod pritiskali na nas valovi tujih morij, nismo klonili. Ohranili

smo sveto dedščino, vero svojih očetov in svoje slovenstvo nedotaknjeno prihodnjemu rodu.

Zdaj pa smo prvokrat v svoji zgodovini poklicani, da stavimo svoje sile za nalogo, h kateri nas kliče Kristus Kralj. In to ne, da rešujemo sami sebe. Rešitev vsega sveta je sedaj naše visoko poslanstvo. Kako bomo rešili to veliko nalogo, kako izpolnili vse nade in pričakovanje, ki ga v teh tako težkih in zamotanih časih stavijo v nas obupana srca po vesoljnem svetu? Ali se je vprašal vsakdo izmed nas, ki čuti v sebi božji klic, je li izpolnil v vsej meri svojo dolžnost? Gospod, Usmiljeni nas je poklical, On bo dal svoj blagoslov. Kako mu bomo dajali svoj odgovor, če se ne bomo z vsemi silami potrudili in napravili vse, da ti veliki dnevi Gospodovega obiskovanja ne bodo šli neopaženi mimo svetovne javnosti? Zavedajmo se vsi, da je to prilika, ki se dolgo ne povrne! Prilika, da pokažemo vsemu svetu svojo globoko vero, svojo visoko kulturno stopnjo in duhovno zrelost. In ne najzadnje, da smo iz lastnih moči zmogli prirediti svetoven forum, s katerega bo izšel rešilen klic ubogemu svetu.

In ti, slovenska žena in slovensko dekle, pri tem delu ne smeš biti zadnja!

Slovenski narod! Trdno smo prepričani, da ne boš dopustil, da klone pred to težko nalogo tvoj duh, ki je ustvaril nepozabno veličastno slavje evharističnega kongresa in ki je tedaj združil stotisoče!

Franjo Neubauer:

DEKLETOM IN ŽENAM ZA KONGRES

*Dekleta, še ve se zberite,
ki Jezus svetel vam je vzor!
Ve žene poštene, pobožne
v mogočen združite se zbor!*

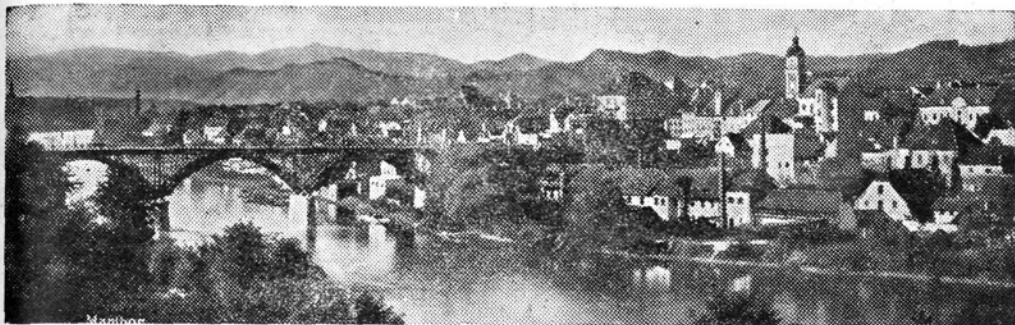
*Vladar, ki vesoljstvu kraljuje,
naj tudi od vas bo češčen!
Posujte mu s cvetkami pota
in v kras ga ovite zelen!*

*Zapojte mu mehko in nežno,
naj spev vam privre iz srca
in čist in lahak naj se dvigne
do jasne višine neba!*

*In Kralj na nebeški višavi
žena in deklet bo vesel,
nad vsemi, ki Njemu so vdani,
roke v blagoslov bo razpel!*

Maribor v juniju 1939.

Maribor . . . Zgodilo se je, da je obstrmel na meji, preko katere se vanj stekajo tuji sokovi z željo, da bi vzkli in obrodili. Toda narod je buden in mladi pastirji so čili in krepki, ne spijo, menjaje hodijo na stražo in v vihar-
nih nočeh je Bog z njimi s svojo ognjeno pravico. Starčki gledajo in v svoji preizkušeni modrosti prerokujejo bodočnost svojemu narodu. Toda ni jih strah! Kaj še! Reka mladih se je zlila iz vseh slovenskih polj na mariborske ulice: fantje so v svojem ponosnoresnem hotenju pripravljeni vsak trenutek z moško roko braniti sveže, življenja prekipevajoče žitje deklet, sanjajočih o

materinstvu, o novem mladem rodu, ki še spi v njihovih srcih in čaka, kdaj bo Bog odločil njegovo rojstvo. In rodil se bo nov rod, krepak po telesu in bogat po duši, kajti bodoče matere se že sedaj zavedajo, da so dolžne talente, posojene od Gospodarja, vrniti z obrestmi vred. In bodoči očetje bodo temu rodu ohranili dom. V teh dneh bodo pokazali, kaj premore njihova močna volja, njihovo hotenje, ki hoče Boga v vsem Njegovem nedosežnem veličastju in pravici, ki hoče domovino v vsej njeni materinski ljubezni in veličini, ki ne more dopuščati, da bi se kakor koli, četudi samo z nezatno besedo žalil naš živelj in naša bit. Naši fantje in naša dekleta bodo te dneve v obmejnem Mariboru dokazala, da je zdrava duša v zdravem telesu najlepše, kar premore svet, in da se s tem bogastvom ne boji pogledati bodočnosti v oči.

Pozdravljen Maribor, pozdravljena naša mladina!

A. Majcen, misijonar, Yunnanfu, China:

Kitajska žena

(Konec.)

Vprašanje pa nastane, odkod to zapostavljanje in odrekanje prostosti kitajske žene. Ali je to že nekako v mišljenju naroda?

Že na prvih straneh kitajske zgodovine opazimo to zapostavljanje. V »Knjigi pesmi«, ki so bile pisane več sto let pred Konfucijem, beremo: Ko se rodi deček, naj se mu dajo vseh vrst igrače, deklica pa naj se postavi na sonce in za zabavo naj se ji da kamenček.

Staro mišljenje je prevzel tudi Konfucij, ki je pisal Kitajcem filozofske knjige in jih je učil živeti. Marsikaj je lepega v teh knjigah, saj je s svojim bistrim razumom doznal božje postave, ki so vsajene v človeškem srcu (sv. Pavel.) V marsičem pa je pokazal, da je človeški um zmotljiv in omejen ter da brez božje luči ne spozna od Boga postavljenih večnih postav, ki se ne smejo in ne morejo spremeniti.

Ta mož, ki sedaj sedi v zboru kitajskih malikov na najčastnejšem mestu, je učil, da je zgoraj navedena razlika za socialno življenje nujno potrebna. Njegov nauk uči: Mož naj dobro ravna z ženo. Žena je zato na svetu, da preskrbi naraščaj in vzgaja otroke. Moža naj spoštuje, se ga boji kot svojega absolutnega gospodarja. Ona je gospodarica domačega ognjišča, v vseh drugih zadevah pa nima popolnoma nobene oblasti.

Leta 604. pr. Kr. se je rodil Laoc, ki je verski ustanovitelj na Kitajskem zelo razširjenega teozma. Mož je sicer panteist, s čemer je uvedel česčenje vseh mogočih malikov; ima pa moralni sistem, ki je nekoliko višji od Konfucijevega. Njegovih 10 zapovedi navedem tu v celoti: Očistiti svoje srce. Skrbeti za pravila skromnosti. Častiti nebeške duhove. Skrbeti za svoje zdravje. Ne gledati žensk. Ne govoriti z njimi. Sežgati knjige z nečisto vsebino. Zmernost v zakonu. Zjutraj zgodaj vstati. Vsi morajo z vsemi močmi preprečiti nečistovanje.

Na podlagi te filozofije, v kolikor se ni v teku let izmaličila, se je vzgajala kitajska žena. Zgoraj navedena naziranja o ženi dobe s tem nekako filozofsko podlago. Kitajska žena je zato čista. Njen namen je roditi naraščaj. V resnici ljubi svoje otroke in jih z ljubeznijo vzgaja; čim več jih je, tem srečnejša je. Od Boga v srce vsajeni zakoni o čistosti zakona so ji sveti. V občevanju je prijazna, v vedenju in zahtevah skromna. V primeri z moškim pa je manj vredna.

Vsa kitajska zgodovina, tudi še sedanja, posebno pa kraljevski dvor živi pod močnim vtisom, da je žena manjvredna. Izdanih je bilo mnogo zakonov, ki ji kratijo njene pravice.

Katoliška Cerkev je vedno učila svobodo in enakopravnost spolov na podlagi Kristusovega evangelija. V prejšnjih časih njeno delovanje ni moglo dobiti pravega razmaha. V novejšem času pa si je ženska Katoliška akcija privzela nalogo, vzgojiti nov rod. Dosegla je že krasne uspehe, posebno med izobraženo žensko mladino. Izdaja več listov in ima tudi pri vodilnih vladnih krogih velik vpliv. Domače in tuje redovnice so izvršile v tem oziru dela neprecenljive vrednosti.

Z ustanovitvijo republike (pred 27. leti) je zavelo v državi novo življenje. Program novega gibanja je v celoti podan v knjigi SIN SEN HO (Novo življenje). Od leta 1911 se je posebno dr. Hu zavzel za žensko vprašanje. Že leta 1919 so smele ženske vstopiti na univerzo v Peking in so polagoma dobile tudi vstop v splošne javne službe. Tudi v policijski in vojaški službi so že. V Yunnanfu imamo policajke s pendrekom in samokresom ob pasu.

Vsaka ljudska šola mora imeti moški in ženski oddelek. Otvarjati se morejo ženske gimnazije, obrtne in razne druge strokovne šole.

Konfucijevi nauki se morajo umikati z drugimi starimi nauki in navadami novim idealom. Žena si sme izbrati sodruga, more se organizirati v lastnih ženskih organizacijah, ki jih tudi žene vodijo in se v vsakem oziru prosto gibati. Emancipacijsko gibanje je zelo živahno.

V vsem tem novem gibanju pa se lahko opazuje velika neorientiranost. Kitajske žene se v splošnem v kulturnem oziru čutijo majhne in segajo zato po evropskih načinih življenja. V tem pa seveda niso sigurne in se oprimejo lahko dobrega ali slabega. Zato smelo lahko trdimo, da z novim življenjem kitajske žene prehaja vanjo tudi dobršen del evropske gnilobe. To je opaziti zlasti v velemestih, kakor so Šanghaj, Honghong i. dr.

Naloga katoliške Kitajske, univerze, Katoliške akcije, redovnic, misi-jonov je, da z besedo, peresom in dejanjem dajejo prave smernice ženskemu gibanju, ki naj na starih dobrih temeljih vzgoji novo kitajsko žensko mladino.

Velike in težke naloge, ki nam jih je izročila katoliška Cerkev, pa naj zbude tudi vse bralce in bralke tega poročila, da pomagajo z molitvijo in tudi dejansko z materialnimi sredstvi. Bog naj da za to delo bogatih milosti in razsvetljenja in tudi dovolj moči, da se velike naloge tudi do konca in polno izvrše! Tako bo tudi v daljnjih vzhodnih krajih s pomočjo slovenskih požrtvovalnih duš zavladovalo sladko kraljevanje Kristusa Kralja!

Marg. Seemann - A. Lebar:

DVE KRONI

(Nadaljevanje.)

Nekega dne je prišla mlado mater obiskat žena vaškega trgovca, Čaksa. Kakor matere in žene sploh, je seveda v prvi vrsti ogledovala in opazovala oba otroka, ki sta ležala v skupni, široki zibki.

»Fantek je kar cel gospod učitelj, punčka pa — ne vem — kar tako se mi zdi — pa ne smete zameriti, gospa — je kar cel Kopač; njegove oči, njegovi črni lasje in —« Dalje ni prišla; Korbarica je prebledela, roke, ki so bile naslonjene na posteljno končnico, so drhtele; — Torej to je bilo! Koliko dni in noči je razmišljala, odkod bi mogle biti te čudno črne oči in te črne lase, ki jih ni ne v njeni ne v moževi družini!

Čaksovka jo je predirno pogledala in iz oči ji je švignil zločest pogled, ki ga Korbarica ni opazila, saj je imela s seboj in svojimi mislimi dovolj opravka. Vendar se je Čaksovki le zasmilila; zato je začela pogovarjati:

»Saj to se mi le tako zdi. In otrokom se barva oči in las popolnoma izpremeni. Koliko jih je bilo, ki so imeli, majhni, čisto temne lase, pa so se jim kmalu začenjale beliti in so bili že kmalu kar lepo kostanjevi. Prav tako tudi oči; najlepše modre se izpremene prav kmalu v sive.«

Odšel je obisk, ki je mladi materi prinesel toliko bridkosti.

Ne gre ji iz misli! Če ima Čaksovka prav, če se je tisti večer zagledala? Saj pravijo, da se to dogaja! Moj Bog in Mati božja s Sv. Gore, to ni res in tudi ne sme biti! Ali naj moja Marija nosi vse življenje obraz onega najhujšega sovražnika? Ljubi Bog, ne preskušaj nas tako bridko!

Od tega dne sta dvojčka začela hirati; doječa mati se je preveč žalostila.

»Treba bo pričeti z umetnim dojenjem, gospa; tako ne gre več dalje, sicer vam bosta vaša črvička popolnoma shirala«, je odredil zdravnik in pogledal mater globoko v oči. Noče mu prav ugajati; le kaj je žnjo?

Bo že bolje, si misli mati . . .

Ta večer je zataknila v okvir slike nad posteljo podobico Žalostne Matere božje.

»Žalostna Mati, sedem mečev imaš zabodenih v srce, jaz šele dva. Ali bodo drugi tudi še prišli?«

Skozi odprto okno je zapihal veter in je odnesel podobico s stene. Zaplapolala je in končno padla v zibelko prav na mesto, kjer je pod toplo odejico že mirno spala Marija.

Materi je bilo zdaj jasno, da jo bodo našli še tudi drugi meči in da ji jih bo prizadejal prav ta otrok

*

Od tega dne dalje ni Korbarica nikomur več kazala svojih otrok. In če je Šimen sedel poleg nje in ves srečen gledal oba drobna obrazka, ki sta kakor dve rdeči jabolki ležala na blazinici, tedaj se je vsa tresla.

Da bi že vendar čas hitreje mineval! Da bi dekletce dobilo svetlejšje lase in drugačne oči, potem bi se tudi materi odvalil kamen od srca; potem bo tudi brez strahu tega otroka poljubila in ga pritisnila na srce.

O, Korbarica, ne pričakuj tega časa! Tam daleč zunaj se že pripravlja življenje, ki ti jo bo pokvarilo in že zdaj pljuska ob tvoj, še sedaj mirni dom!

Iz Čaksove hiše pa je novica o Korbarjevih dvojčkih v enem dnevu dosegla celo vas in še preko nje.

»Ali si že videla Korbarjevo malo? Moraš si jo ogledati! Črne lase, črne oči, kakor oglje — nič od očeta, nič od matere, a vse Kopačevo! In kako se je tresla, ko sem ji to povedala; samo zraven bi morala biti! — — «

Kakor kaplje strupa, ki tiho, a gotovo deluje, so bile te in take besede. Kakor stalno kapljanje vode na kamen, ki se mora končno le izdolbsti, in hiša, ki na njem stoji, mora razpasti . . .

Ko je bila že vsa vas polna te novice, se je spravił še Ravnik na Korbarja.

»Kako pa kaj vaša mala, gospod učitelj?«

»Hvala, sta zdrava!«

»Moja žena je rekla, da sta res trdna in že velika. Le to je rekla, da si nista prav nič podobna. Fantek popolnoma očka, ampak punčka — smejali se boste, če vam rečem — kaj je moja neumna stara pripomnila — da je cel Kopač, tako je črna v lase in oči.«

Ali si ugrižnila, kača?!

Le kje je kdo na svetu, ki bi ga tak strup ne zadel prvi hip?

Ni ga do smrti ranilo; kajti v njegovem srcu je zvestoba doma in pa vera v ženo. Toda čisto mala sled dvoma se je tiho zasadila v glavo in se je potem preselila v srce, kjer je strup zašel v malo ranico . . .

Ko je prišel domov, je bila njegova prva pot v spalnico; zastore na oknih je čisto odgrnil in je porinil široko zibko prav k oknu. Zdaj je opazoval svoja otroka. Prvič ne s samo očetovsko ljubeznijo, danes prvič z golim razumom, z iskajočim pogledom dvomljivca.

Vrata so se odprla. Mati je prišla. Na pragu je obstala — prebledela do usten.

On ji gre naproti, položi roke na njene rame. Težke so danes te roke, si misli mati, prvič danes težke, kakor verige kaznjencev.

Kaj pa sem zagrešila — kaj nisem že dovolj trpela?

»Mati« — v glasu je zvok ubitega zvona; »Marija je — tako govori vsa vas — da je — podobna nekomu drugemu —«

Oprijela se je podbojev pri vratih, da se ni opotekla. O, da ji more on kaj takega reči! Krvoločnejši je, kakor je bil oni drugi!

»Rezi, nikomur ne verjamem, če bi tudi prisegal pred menoj — le ti mi povej, da je res moj otrok!«

Kakor veje vrbe žalujke so se sprostile roke ob životu; kakor oči na smrt obstreljene srne so se njene oči zagledale v njegove: »Da, Šimen, tvoja otroka sta; nikomur se nisem vdala, kakor tebi, niti ne v mislih. — Gorje, Šimen, da si me moral šele vprašati! Kje je zvestoba in kje vera? Ali bi mogla še nositi poročni prstan, če bi ne bila čista?«

»Saj ti verujem, Rezi, prisežem, da ti verujem.«

»Če bi bil verjel, bi me ne bil šele vprašal. Ali ne čutiš, kako globoko me ponižuješ? Če bi me bil udaril, bi to ne bilo nič v primeri s tem vprašanjem.«

»Ne, Rezi, ne govori tako! Pod vplivom splošne govornice sem bil ves zmešan in če bo le še eden to trdil, ga grem tožit!«

»Kar sto tujih ljudi reče, Šimen, ne boli, je le kakor mala praska, ki niti ne krvavi. Da pa moreš ti kaj takega vprašati, ne, samo misliti, to — ti ne veš, kako to boli.«

Glas v notranjosti ji pravi: Povej mu vse, reci mu, kako je bilo —

Ne, se brani sama; nočem moledovati za njegovo zaupanje. In molči.

»Odpusti mi, Rezi!« in je pokleknil pred njo.

»Da, Šimen, to že; tebi že. Da bi si le mogel sam odpustiti!«

In je odšel.

»Da bi si le mogel tudi sam odpustiti —!« To je kazen, ki ni lahka. Jezik bi si iztrgal iz ust; da je le mogel svojo ženo tako žaliti! Zdaj razume, da se je pregrešil nad svojo zvestobo!

Ravnik, tvoj strup nič več ne deluje; toda nekaj drugega žge, boli in peče: kesanje, kesanje. In bo žgalo še dolgo, dolgo.

V spalnici pa sloni Korbarica ob podbojih.

Odpustim naj? — Da, Šimen, da. Toda mala razpoka se kaže na prstanu moje levice, ki je ne bo nihče zalil, niti ne ti sam. Enaka razpoka pa je nastala tudi v srcu.

Tretji meč žalostne matere, tretji . . .

Štiri leta so minila; toda prerokovanje Trgovčeve žene se ni izpolnilo. Mariji so ostali črni lasje in črne oči. In prav te oči se blešče in žare, kadar se zbudajo v mali dušici prve vihre upornosti. Vsaka ura v življenju tega otroka ima sto obrazov: jasnih in svetlih, prikritih in temnih, mirnih in vihrih. Nihče se ne spozna pri tem otroku, kakor da bi mala dušica sama ne vedela, kaj in kam hoče.

»Naših dveh ljubi Bog gotovo ni vzel tam v nebesih iz enega kota«, se norčuje Korbar; Joško ves miren in tih, Marija pa kakor nemiren ptiček!«

»Saj sta oba pridna,« ju brani mati. Četudi je bila le šala, pa je vendar tako bridka resnica. Kadarkoli pogleda otroku v črne oči, se zgrozi ob misli na tisti grozni večer, ko ji je živalsko surovi obraz slonel nad obrazom, ko so tiste oči prodirale v njene. — Njegove oči ima in njegove lase — moj Bog, če bi imela tudi njegov značaj?

In če ji Pavel Trdina desetkrat zagotavlja, da je po zdravniških dokazih bistvo otroka že ob spočetju določeno, mu ne verjame! Kar je bilo pri očeh mogoče, zakaj bi ne bilo prav tako mogoče glede značaja?

»Kje pa je vendar vaše zaupanje na Boga in na moč vzgoje?« jo je zadnjič resno vprašal. »Desetkrat se more še otrok spremeniti, preden bo cel človek; in vaša skrb in težava, gospa, je že skoro proti peti božji zapovedi, ker sebi in otrokom kvarite zdravje!«

Lahko mu je govoriti, gospodu kaplanu. Mnogo ve, česar ona prav nič ne razume; materino ljubezen in materino bol pa razume le žensko srce. Da bi mu verjela — ne more; kajti kakor požar gori v njej strah in skrb.

Bolje, da je otrok mrtev rojen, kakor da slabo umrje — so rekli tedaj pri Malnarju; tolikokrat misli mati na to. Vselej, kadar Marijino uporno kričanje sliši in vidi njen od jeze pordel obraz, ko kdo pohvali Joška, da je kaj bolje in lepše napravil kot ona.

Ali ni nevoščljivost kakor omela na drevesu, ki mu odjeda vso hrano, da samo usiha in umira? Pa tudi svojo srečo požre, ko je konec tuje hrane. Odkod to seme v malem srcu? Če se bo spridila — bolje mrtva —. O, ne gre ji iz spomina.

Vsak dan bolj trdo se ovija trnjeva krona okoli njenega srca, ji rastejo ostri meči vanj.

Če je obraz učiteljeve žene postal ves resen in zaskrbljen, pa iz Marjančinega obraza sveti dvoje jasnih in mirnih oči, polnih dobrote.

Komaj petnajst let ima, pa je pristrčna, kakor malokatera odrasla; zraven pa polna veselja in zadovoljnosti. Kako se zna igrati z malima dvema! Saj se skoro ne razloči, kdo je bolj razposajen, mala dva ali Marjanca. V

oskrbi ima kokoške, da se ni treba drugim s tem muditi; obe kozi sta pod njeno oskrbo kar vidno debelejši in vse prijazni in domači; pa še oba mladička-prašička dobivata redno svojo krmo, da sta se že lepo poredila. Tudi vrt je ves čisto oplet in vse stezice gladke in lepe.

Anže prihaja še vedno na kratek oddih k učiteljevim. Velik in močan je, kakor pravi kmet. In kako zna delati! Ni mu zastoj gospodar, Kovač, dvignil plače, ko je v pogovoru namignil, da bi odšel drugam.

Kadar pride v šolo, pa je še stari mali deček, kakor so ga bili v šoli vajeni. Kar žal mu je, da se je Marjanca že kar vživela v ločitev od Petra; rad bi jo tolažil vsak dan in kakor praznik bi mu bilo potem . . .

Ko pride, mu oba otroka tečeta naproti; Joško mu sme sestri na rame, da na širokih ramah pokuka skozi najvišje okno; nikoli mu ni dovolj visoko. »Naš fantek bo visok zvonik« mu reče in ga postavi na streho kurnice. Potem sedi tam gori in razprostira male rokice na vse strani, kakor bi hotel vso pokrajino objeti. Ogleduje se na vse strani in sledi z bistrimi očmi lastavicam, ki poletavajo za mušicami.

Deklica pa ima največje veselje, če mu sme kuštrati lase in ga po mili volji lasati. Kadar mu je pa tega dovolj in jo hoče postaviti na tla, tedaj se pa še prav krčevito oprime njegovih las, da se ne more sprostiti. Ko se mu končno le posreči, da jo postavi na tla in ga njeno cepetanje in kričanje nič ne gane, potem se mala spravi nad mačko in jo mrcvari na vse načine; ali iz ljubezni? Kdo se spozna v mali dušici; saj je še vedno uganka.

Večkrat ure in ure prosjači in sitnari za barvasto vrstico ali trak, da si ga naplete v lase; če ga ne dobi, cepeta z nogami in če ni dovolj lep, ga vrže na tla in pohodi.

Odkod vse to? Ali je to tista ljubezen za vse velike in lepe stvari, ki si jih je mati nabirala ob otrokovem razvoju iz najlepših knjig? Fantkov razvoj je lep, miren in enakomeren, dekličin pa kakor skakljajoč in po trati se vijoč potoček.

Odkod to, da si dekletce skrivoma vzame očetovo ogledalo in ga ponese v skrit kotiček, da se tam ogleduje in sama sebe hvali: »Lepa, Mija lepa!«

Ko otroka dve leti potem vstopita v šolo, se njihova raznolikost še bolj pokaže. Če oče pripoveduje, potem poslušata oba s široko odprtimi očmi. Ko pa je povesti konec, Marija že klepeta in večkrat o čisto drugih stvareh; Jožek pa ostane še dolgo ves prevzet od povesti in le počasi se loči mala dušica od tega, kar je slišal.

Klemenova Lenica goji prav lepe krizanteme, da bo za Vse svete okrasila materin in bratov grob. V dveh gredah jih ima: ena polna drobnocvetnih, ki iz vsakega kotička gledajo s svojimi črnimi očmi in veter jih maje na vse strani. Lepe so na prvi pogled, toda srcu nimajo ničesar povedati. One na drugi gredi pa so le s posameznimi velikimi cvetovi, lepimi, plemenitimi.

Rada postoji Korbarica pred vso to lepoto in vselej misli na svoja otroka. One velike so, kakor Jožek, mirne in resne; te male drobne pa so

vsa Marija. Srce jo zaboli pri tej primerjavi, ko vidi vso praznoto v srcu male. In vedno iznova obtožuje onega, o katerem se ji zdi, da je otroka prevaril za malo mehko srčce.

O, v pripovedovanju, risanju, ročnem delu je Marija vsa zraven. Sebe na vso moč lepo napraviti, okrasiti se s cveticami, ki jih natrga celo naročje, to zna in vsa srečna je pri tem. Če pa ne gre po njeni volji, pa drži, rilček ure in ure, se jezi in togoti in tudi tolče okoli sebe in gleda tako grdo, da bi se je moral res vsakdo bati.

Vsa grenka je Korbaričina molitev v tem času.

»Ali veš, Mati s Sv. Gore, kaj sem te prosila? Punčko z zlatimi lasmi, modrih oči, kakor plavice na polju in svetlega, dobrega srca, ki se da vzgajati za vse dobro in lepo? Devica Marija, ali še veš? In kje je tvoja pomoč?«

Misli, da je Marija njen trnjeven venec, na cvetje, ki ji ga prinaša Jožek, pa popolnoma pozabi.

Jožek je Leničin ljubljencek. Njemu je tiha zaposlitev najljubša. Mu vsaj nihče ne zmeša njegovih misli. Računa prav rad in če je kakšna težja naloga, tedaj mu ne da miru, da bi je ne rešil sam in nikogar ne prosi za pomoč. Celu uro lahko gleda cvetoče drevo in se prav nič ne dolgočasi.

Županova Lenica ga večkrat opazuje; Bog ve, če bom tudi jaz kdaj tako srečna?

Sedi na vrtu pod orehom in pred njo se igrata otroka. Od šivanja dvigne oči in ju gleda; pa njene oči gledajo še dalje preko polja in travnikov tja do Kamnice.

Če še ve, kaj mu je tedaj rekla? »Ničesar ne zavidam ljudem, kakor eno: materam njihove otroke.«

Če še ve —?

In če jo bo oče mogel pogrešiti, da bo šla v dom onega drugega, za svojo srečo?

— — —

Nekoč priteče Marija vsa upehana in vroča iz šole: »Mama, veš, tako lepa je bila vila; tako krasno obleko je imela, da se je vsa svetila. Jaz hočem imeti tudi tako obleko. Za žegnansko nedeljo, kajne, mama?«

Kaj je temu otroku, da misli samo na obleko!

»Tako?« pravi Lenica, ki je bila pravkar prišla. »Veš, kaj? Pojdiva to tvojo željo vsaditi; morebiti bo zrastle!«

»Vsaditi? Kako pa?« vpraša Marija nezaupno, vendar sledi Lenici, ki je že odšla na vrt.

»Glej, Marija, napraviva lepo gredo, prst presejeva, da ne bo nobenega kamenčka vmes.«

In res, Marija se takoj spravi k delu, dasi drugače ne prime za nobeno delo, kjer bi se ji roke umazale. Jožek pridno pomaga, četudi ne ve, kaj bo iz tega nastalo; misli pa pač na množino lepih rož, ki jih ima teta Lenica na domačem vrtu.

»Imamo dve zrnca semena; oboje vsadimo. Če skalita in zrasteta in cveteta, potem se tudi želja uresniči.«

Pri teh besedah vsadi obe zrnca v zemljo in zalije.

»Tako, Marija, tukaj zdaj spi tvoja želja. Moraš pa biti zdaj prav pridna, da se tudi uresniči. Jožek, ali ti nimaš nobene želje?«

»O, pač in še koliko!« In obraz mu pri tem zažari. Teti Lenici bi že povedal, ampak Marija ga ne sme slišati, da se mu ne bo smejala.

»Veš, največjo lahko poveš in jo bova vsadila. Kaj pa bi to bilo?«

»Ministrirati bi se rad naučil. Ali tako željo tudi lahko vsadim?«

»Seveda, vsako. Toda na zalivanje in na pridnost ne pozabiti! Rožica to čuti!«

»Hm, jaz imam še polno željo«, pravi nato Marija. »Vse bi rada vsadila. Tamle na oni sončni gredi je moj prostor.«

»Za danes sta dve želji dovolj. Pa še drugič katero!«

Mariji se je že nos povесil, pa vendar ena želja že tudi nekaj pomeni!

Toda tista stvar o ministriranju ji ni všeč. Zakaj naj bi imel Jožek rdeč plašč in bel koreteljček s čipkami in bi smel takrat zvoniti, ko so vsi ljudje najbolj tiho? Pa da bi bil čisto spredaj pred oltarjem, kamor ne sme nihče drugi razen župnika in kaplana; ona pa se mora stegovati, da vsaj nekaj od oltarja vidi?

In dekleta, tega sploh gospod kaplan ne vzame za ministriranje. Če-sar pa ona nima, tudi ni treba, da bi Jožek imel!

Ko dobro ve, da je Jožek pri očetu in piše svojo nalogo, tedaj steče na vrt in izkoplje na prostoru, kjer ima Jožek posajeno seme skrite želje, in ga vrže čez ograjo.

»Tako, zdaj naj pa le raste, če ima kaj; pa če je še tako priden, ne bo nič pomagalo. Konec je ministriranja!«

Korbarica, če bi ti to vedela! Zopet bi ti iznova krvavelo srce zaradi tega tvojega otroka!

Zdaj pa hodita oba vsak dan na vrt in pazljivo ogledujeta, če že kaj raste. Sedmi dan se prikaže na Marijini gredici drobcen zelen listič.

Neugnano skače tja po vrtu in k materi: »Mama, mama, zdaj pa novo obleko! Moja želja je že ozelenela! Ampak še lepša mora biti, kakor ona od vile v pravljici!«

Jožek pa žalosten pohaja okoli svoje gredice, ki je prazna, dasi je ni noben dan pozabil zaliti in je bil tudi ves čas na vso moč priden.

Gospodična Lenica pa ga tolaži, svojega ljubljence: »Le počakaj, Jožek, velike želje rastejo počasi!«

Ko pa še po par dneh ne ozeleni, gre in preišče prst in ko ne najde niti semena, se je poloti temna slutnja zaradi Marije. Skoro prestrašila se je te slutnje.

Jožek pa hodi vsak večer ves žalosten spat in ne more si misliti, da bi bil kakorkoli kriv, da njegovo drevce ne ozeleni. Ko pa tretje jutro vstane, zagleda na svoji gredi lepo rastlinico, ki je skoro večja, kakor Marijina.

Že drugih par listkov poganja in se radovedno razgleduje po vrtu. Ali ni včeraj rastle še nekje drugje?

»Marija, glej, moja želja je tudi pričela rasti! Le poglej jo, kako je lepa!«

Neverjetno ga pogleda sestra, potem se glasno zasmije. Saj ne more rasti! O, če bi Jožek to vedel! Vsi bi bili hudi, najbolj pa oče in mati! Hm, pa ne bo povedala, saj ni neumna! Videl je pa nihče ni!

Nekoliko pomišlja, če bi šla gledat, kamor jo vleče Jožek, pa vendar gre. Res, prav taka rastlina, kakor njena, le še lepša in večja.

Zdaj se le prestraši. Lenica to vidi: »Da, da Marija, ljubi Bog varuje vse želje vseh ljudi.« Do ušes je zardela Marija; saj gospodična vse ve.

Osem tednov potem obe rastlini začeta cveteti; vrtna kreša s sinjimi cvetovi. Marija dobi novo obleko, kot izpolnjeno željo. Toda še daleč ne tako, kakor jo je imela vila v povesti. Niti ne svileni; grdo se ji nakremžijo usta v malem obrazku, da ima čudno starikav izraz.

»Hu, kakšno obleko? Saj še malo ni podobna oni od vile, kakršno bi jaz rada imela!«

»Bi bila morala tvoja rožica pač lepše cvesti. Glej, trakovi so pa vsi svileni!«

»So?« Zaničljivo pogleda obleko. Kmalu pa se zasučje na peti: »Ko bom velika in si bom sama kupovala obleke, bom imela same zlate, najlepše, take hočem jaz imeti!«

Uboga mati! Kako te režejo v srce te otrokove besede! Kako bo nekoč govorilo odraslo dekle?

Če bi dobrega fantička, Jožka, ne bilo, bi morala umreti od bolečine!

Jožek je izruval svojo cvetko želja, jo presadil v lonček in jo nesel k gospodu kaplanu. Temu je bila že znana zgodba o zasajenih željah. Kakšne sijajne misli ima županova Lenica! Kakšna vzgojiteljica bi to bila! — Vendar se je delal, kakor da nič ne ve in se je začudil:

»Kaj že cvete, Jožek?«

»Da, gospod kaplan,« odgovarja ves rdeč od pričakovanja.

»Potem bi se morala pa kar pričeti učiti, ali ne?«

»Da.« Ves je iz sebe, ko odgovarja in še pristavi: »Saj bom res priden in se ne bom prav nič oziral.«

»Ali ti je Šoberjev Francek povedal, da zaradi tega štirinajst dni ni smel pred oltar?«

Molče je prikimal.

»Torej takoj po počitnicah pričneva. Kaj pa naj z rožico?«

»Prosim, na vrt jo posadite, da ne boste name pozabili!«

In res ni pozabil. Čez pol leta zna fant vse molitve od »Ad Deum, qui laetificat juventutem meam« pa do zadnjega »Deo gratias« iz glave in na praznik Sv. Treh Kraljev sme prvič služiti pri oltarju.

Vsi so v cerkvi. Praznik in častljiv dan za fanta. In — njegov rojstni dan!

Devet let, razmišlja mati! Devet let skrbi in trpljenja. V njene lase so se že pomešale srebrne niti? Kdo to vidi in kdo zna preceniti, kaj vse je že prestala?

Nihče, Korbarica; saj to je usoda vseh mater! Če otrok razžali, zaboli očeta, materi pa prebode srce.

Glej, tudi Šimen hodi bolj počasi in nekoliko sklonjeno. Kar majhen je postal, ker ga grize kesanje, ko te je razžalil takrat, pred leti, ob zibki obeh otrok in ker dobro ve, da nisi pozabila, da je nastala razpoka na tvojem poročnem prstanu in na tvojem srcu.

Kakor steklenica strupa v jezero, to je bridka ura v človeškem življenju. Kdo more zbrati zopet vse kapljice?

(Dalje prihodnjič)

Emanuel Kolman:

PESEM

Naj bom luč na meji večnosti,
žalost mi poljubi,
draga, svetil bom ti vse noči,
pridi in me vzljubi.

Glej, in ko bom tih in najbolj sam
ves blestel samoti,
vedela tedaj boš kod in kam
pot ti gre k lepoti.

Ali ako svet le zagreni
ti mladost in srečo —? ...
Naj bom luč na meji večnosti,
zrem naj te blestečo!

F. Zupančič:

Marija Magdalena

Sedela je na hišnem pragu v večerni uri, ko ni še umrl dan in je že blestela na nebu prva zvezda. Marta je bila zaposlena v hiši, ona pa je zrla, v sanje zatopljena, zvezdo. Zbudil jo je glas brata Lazarja: »Vstani, Marija, gosta imamo!«

Kar je ugledala najprej, je bil Njegov pogled, so bile Njegove roke. Neverjetno nežne, koščene roke, globok, ljubeznivo karajoč pogled.

»Jezus je, Nazareški, sin Jožefov,« je dejal brat. »Gre skozi Betanijo in ostane kak dan pri nas.«

Vzknilo je prijateljstvo med Jezusom in Lazarjem. Srečala sta se na potu in se pogovarjala. Vpraševal je Lazar: »Če je življenje dobro, čemu smrt?«

Odgovarjal mu je Gospod: »Resnično, Življenje ne pozna smrti.«

»Je kdo, ki ji more ukazovati?«

»Jaz sem.«

Lazar se je izražal o Njem: »Govori, kot še nihče ni govoril, kar še nihče ni govoril.«

Marta je tiha poslušala. Samo Marijino srce je bilo tedaj drugod in ni umela Njegovih besed.

Sestra je bila zaposlena v hiši, ona pa je sedela na pragu in sanjala. Presedela tamkaj dolge ure, glavo oprto na podboj, oči uprte kvišku k lastovkam in zvezdam. Štirinajstletna, nevedna deklica.

»Kaj premišljaš?«, jo je vprašal nekoč. »Sanjam o tem, kar želim, Jezus Nazareški: o ženinu najmočnejšem, najbogatejšem, najlepšem izmed kraljičev, ki naj mi poreče: Marija Magdalena, ljubim te. Vstani in pridi z menoj!« »Kam, gospod?«, ga bom vprašala. In odgovoril mi bo: »V kraljestvo mojega očeta, poleg mojega prestola, kjer te naredim kraljičino v kraljestvu, kjer je mati moja kraljica.«

Marta, ki je čula, je prihitela polna sramu: »Jezus Nazareški, prosim te, ne poslušaj je. Lena je, vse delo pušča meni. Sramota naše hiše je.«

»Nikakor ne, Marta,« ji je pripomnil Jezus, »Veruj mi, vse to je resnica. Vsaka duša je rojena, da postane nevesta Kralja.«

»Kaj premišljaš?«, jo je vprašal zopet drugič, vedno na hišnem pragu. »Jezus Nazareški, mislim nanj, ki me bo ljubil.«

Pomolčal je za hip, jo pogledal: »Jaz te ljubim.«

Zasmejala se je, ni mogla drugače: »Jezus, jaz iščem kralja svojemu srcu, ne . . .« (sinu tesarja, je hotela reči).

Uganil je, molčal. Položil ji na glavo roko in rekel mirno: »Ko te bodo zapustili vsi, ti bom ostal jaz sam.«

Odšel je in mnogo let je ostal le spomin Nanj. Toda nihče ga ni mogel pozabiti. Lazar je dejal: »Bral mi je v srcu, kakor v odprti knjigi.«

Marta: »Smehljaj se mi je, vedno zaposleni: ‚Marta tvoje delo je nepotrebno. Treba je človeku nekaj boljšega.‘ ‚Česa,‘ sem ga vpraševala. In molčal je ali pa pripomnil: ‚Ne razumeš?‘«

Tudi Marija je ostala žalostna, ko je odšel. Zdelo se ji je, da ji je nekaj manjkalo, izginil zrak in izginila luč. In samo tedaj, ko ga ni bilo več, je izprevidela, da . . . ga je morda ljubila in se ni zavedala. Tako je pač žensko srce.

* * *

Prišel pa je v Betanijo bogato oblečen trgovec, ki je prodajal po Judeji brokat in dragulje. Bil je umetnik v svojem rokodelstvu, znal si pridobiti vstop v hišo, smehljajočih usten, prekrasnega obraza, krivonos, redkobrad. Poznal je sestoj ženske duše in jo znal zvoditi, kakor mu drago. »Glejte izvanredne dragulje, kot vam jih ni enakih!« In razlagal jih je na temno baržunast prt: »Prinesó vam lahko srečo za vse življenje. Vzemite, vzemite!«

»Koliko stane?«, je vprašala z željnim glasom.

»Nič! Če vam je všeč — je vaše. Samo . . .«

»Samo?«

Odgovor je bila podla kupčija. Sramota, ki bi je ne sprejela ženska, razen prevarana ali prisiljena vsled najhujše bede.

»Proč! Proč od tu!«, je vpila razhičena in ga pahnila skozi duri.

»Proč, proč od tu, prokleti!«, je grozila Marta . . .

»Ej, ej, ne vzhičujte se tolikanj. Ni take sile . . . Idem sam. Če nočete, hotele bodo druge. In kdo ve, kdo ve . . . Nekoč, mogoče, me bo katera vaju rabila. In prišel jo bom iskat, če me ne poišče ona sama.«

V onem času se je razširjal sloves o nekem Jezusu, preroku izraelskem, po Galijeli in prišel tudi k njim. Pravili so o čudežu v Kani, govorili o njegovih naukih o spoznanju in krotkosti. Marta in Lazar sta vpraševala: »Pa ni-li to oni Jezus, ki ga poznamo?«

* * *

Marija je dolgo, dolgo čakala princa svoje duše, kraljeviča svojih sanj. Toda ni ga bilo. Zaman nje cvetna mladost podobna odtrgani roži. Koža rožnomehka, lasje zlati, enaki zrelemu žitnemu klasju. Glasno ga je klicalo njeno srce, zaželenega kraljiča, ki bi moral priti in jo odvesti ljubljeno v objemu. »Čas je! Čas je že!«, ji je vzklikalo srce. Toda ni ga bilo in naveličala se je že čakanja.

Mladeniči Betanije, ki so jo videli posedati zamišljeno v polet lastovk, so dejali: »Marija, zapravljaj najboljši čas svojega življenja. Samo bajke govore o kraljiču — ženinu. S sanjami izgubljaš najlepše prilike. Izberi si koga izmed nas!«

Koga izmed njih? Nemogoče! Prevelika je bila in premočna ljubav v srcu: samo princ ali kralj bi je bila vredna.

Vrnil se je nekega večera trgovec biserov, še bogatejše opravljen, v nosilnici in spremstvu sužnjev. Odslovil je na mig služabnika, obstal na pragu. Marija je bila tožna, sama.

»Marija Magdalena, uprav prihajam iz Jeruzalema. Kralj Herod je vdovec in si namerava izbrati drugo ženo. Toda nikar ne misli, da bi prišel kralj prvi k tebi. To so deklishe sanje. Toda . . . Toda . . . Če bi prišla ti v Jeruzalem? Ako bi te kralj videl, ali kdo njegovih zaupnikov . . . jaz morda . . . in bi mu namignil? . . . Nekoč si grdo ravnala z menoj, ali pozabljeno je. Pridi z menoj! Imam dobre prijatelje na dvoru, jaz sam sem zaupnik kralja in lahko mi bo, da te vpeljem. Odeta samo v zlato haljo tvojih las boš plesala med pojedino. Imam mnogo draguljev in z njimi te odličim od nog do glave. Pridobila si boš njegovo srce z belino tvojega telesa, z ljubkostjo tvojih udov, čarom tvojih oči, bleskom mojih draguljev. Prisegam ti zmagi.«

Male oči starca so lesketale v temi kakor dvoje biserov. Glas, ki je hotel biti sladek, je prihajal kakor iz cimbala. Zvijal se je kakor kača, ki se vgnezduje v srce.

»Pridi —«, ji je šepetal . . . »Pridi!«
Slaba, nečimerna, ženska . . . Šla je.

* * *

Postala je ljubica Heroda, igrača dvorjanov, trgovca, nazadnje vseh. Korak za korakom, iz nedolžnosti v blato, vsa podla lestev z viška nizdol. Telo je prehajalo iz rok v roke stotin živali, ki so jo kužile z ostudnim dihom in niso videli in želeli v njej kot ženskega telesa.

— »Tvoji so,« ji je del trgovec, ki jo je odel z dragulji in se je naveličal.

Vrnila se je v Betanijo, plakajoča, nevesta Herodova. Vrnila se je z vsem zakladom — ponarejenih draguljev. Hotela jih je prodati; trgovec jih je smeje zavrnil: »Tudi ti, Marija Magdale, kakor vse! Bila si gluha zanj, ki ti je govoril resnico ter verjela onemu, ki te je varal. Nikake vrednosti nimajo dragulji.«

Vsa Betanija je kazala nanjo s prstom: »Evo je, Marije, sestre Lazarja in Marte, pocesnice, neveste enonočnega kralja in mnogonočne kraljeve služinčadi.«

Bil pa je v Betaniji gobavec Simon, pobegel vsled bolezn, kakor ona vsled svoje pregrehe. Samo on jo je bil voljan sprejeti v hišo, kot služkinjo.

Ni ji bilo tolažbe. Toda v strupenem spominu ji je ponavljal časih glas: »Ko te zapuste vsi, ti ostanem jaz!« »O Svetec Izraela,« je vzklikala, »kje si, kje si pač sedaj?«

Vrnil se je slepec — ozdravljen. Množice so se gnetle okrog njega, ki je pripovedoval: »Jezus Nazareški je bil. Prerok, ukazal mi je: »Odpri oči!« Odpri sem jih in spregledal.«

Vrnil se je od kapi zadet in hodil, hodil s posteljo pod pazduho: »Jezus Nazareški, prerok, ozdravlja bolnike in odpušča grehe.«

Ko so čuli, da ni daleč od Betanije, je mislil Lazar: »Morda se nas še spomni.« Pustil je vse in ga šel gledat.

Toda bržkone se ne spominja več Lazarja . . . In skrival se mu je med množico. Komaj došel, ga je poklical: »Lazar!« . . . On začuden, plah . . . »Lazar, pridi bliže!«

»Rabi, ne drznem si. Vem, da ti nisi več kakor si bil nekoč.«

»Res je, Lazar. Ko sem prišel k tebi, sem bil tesarjev sin. Sedaj sem ribič, poglavar ribičev. In resnično ti povem: »Mnogo duš se bo vjelo v moje mreže.«

»Gospod«, je opomnil marsikateri navzočih, »kje pa so tvoje mreže?«

»Besede moje so moje mreže. Ljubezen moja je moja mreža. Kogar ujame in se ji pusti ujeti, se ne bo bal več večno. Nisem li prišel pobirat, kar je padlega? Reševat izgubljeno? Lazar, poreci gobavcu Simonu, da pripravi obed! Evo, došla je ura, ko dojde kralj v njeno hišo na svatbo.«

Ko se je vrnil Lazar v Betanijo z novico o kralju, je bila vsa množica presenečena: »Marija Magdalena, si pač nekoč čakala kralja snubca?«

Pride torej! Obleci si najlepše oblačilo!« Zdelo se ji je, da mora umreti od sramu. Bila je čista kakor lilija; najde jo prešestno. Sanjala je o kralju v lastni hiši; služi pri gobavcu. Zrla je nebo; pokrita je z blatom.

Vrgla se je na tla in se posula s pepelom. Mistični čut se ji je porajal sčasoma v srcu: ljubila je Jezusa bolj kot vse na svetu; bolj kot Lazarja, Marto in samo sebe.

* * *

Na večer se je razlegel klic: »Prihaja kralj!« ... Simon, gospodar, gobavec se je sramoval: »Če pride in jo najde v hiši, bo užaljen.«

Poklical jo je: »Marija, idi v Jeruzalem in kupi mi mazila za rane. Tu imaš denar.« Misлил pa si je: pot je dolga. Preden pride in se vrne, bo obed končan in kralj je ne bo videl.«

Ko pa je prišel Jezus in sedel na ležišče, se je ozrl na okrog in vprašal: »Simon, kje je kraljeva nevesta?«

Gobavec ni vedel, kako naj se opraviči: »Učenik, kje je kralj?«

Mirno mu je odgovoril Jezus: »Jaz sem kralj!« — Množica je rekala: »Resnično, preklinja: V Judeji je en sam kralj in se zove Herod.«

Marija pa ni šla v Jeruzalem. Tekla je domov, v svojo deviško izbico, poiskala dišeče mazilo, pripravljeno za kralja.

Brez sape se je vrnila v hišo gobavca, stiskaje mazilo v nedrih. Bila je cunjá še, ne več žensko telo. Zgrudila se je k nogam svojega ljubljenca.

* * *

Del ji je: »Vstani. Rešila te je tvoja ljubezen!«

Tedaj samo je umela istinito, kdo je in pomen Njegovih besed: »Vsaka duša je rojena, da postane nevesta Kralja.« In posvetila, prepustila je svojemu Kralju dušo.

Judje so Ga pribili na križ in rekli: »Umr! je.« Toda njeno srce tega ni moglo verjeti. Tekla je h grobu, prepričana, da ni res. Grob je bil prazen. Stražila sta ga angela, jo vprašala: »Zakaj plakaš?« —

»Grob je prazen; kje je moj Gospod?«

Klical jo je nekdo — ozrla se je: »Marija!«

In tudi potem je često posedala na pragu hiše, zrla kvišku, kamor je izginil. Vpraševala je, sklepaje roke k nemi molitvi: »Gospod, Gospod, zakaj se ne vrneš? Kje si?«

»Tam, kjer kdo trpi.

Tam, kjer je kdo preganjan, zaničevan in trpi krivico.

Iskala si me na blodni poti uživanja, Marija Magdalena. Toda nisi me našla.

Teci bosonoga po najbolj kameniti in trnjevi poti; resnično, rečem ti: koncem nje me srečaš!«

Anka Salmič:

POVEJ MI, ZAKAJ?

Povej no, moj fant, mi,
zakaj si prišel na moje bele steze?
zakaj iz otroških si sanj mi le zdramil srce?
zakaj si v neslutene zarje zaveso odstrl?
zakaj si v življenje skrivnostna mi vrata odprl?

Potem pa je v daljo utonil Tvoj smeli korak.

Zdaj čakam na stezi kot cvet, ki ga je izgubil nekdo.
Pa veš Ti, moj fant, da mi je v duši tako grenko?

Povej no, moj fant, mi,
zakaj si prišel na moje bele steze?
In pustil v spomin mi
v očeh si solze.

Našim sestram v Ameriki

V aprilski Vigredi smo odprle prostor za dopisovanje med sestrami v Ameriki in stari domovini. Pričela so prihajati poročila. Danes priobčujemo odgovor na pismo gdčni Regini Haidinjak v Canadi:

Spoštovana gospodična — draga sestra!

Zelo me je razveselilo, ko sem dobila Vaše pismo. Najlepša hvala! Ono nam dokazuje, da Slovenke, ki prebivajo onstran oceana, v daljni Ameriki, ne pozabljate svoje domovine. Četudi smo Slovenci raztreseni po vsem svetu, nas veže zavest narodne skupnosti. Slovensko mišljenje in čustvovanje, slovenska pesem in govorica nas družijo v neločljivo celoto.

Ker je naš slovenski narod majhen v primeri z velikimi svetovnimi narodi, mora biti tembolj enoten in med seboj povezan. »Vigred« si je naredila tudi nalogo, da družijo Slovenke po vsem svetu. V tej nalogi nas Ve podpirate. Hvaležne smo Vam, da z velikim navdušenjem berete naš list. Berite ga vedno! Širite ga povsod. Slovenskega jezika ne smemo pozabiti nikdar! Bodimo ponosne nanj! Saj je to jezik naših pradedov, ki so zanj trpeli in umirali.

Me, Vaše sestre v domovini, mislimo na Vas. Vaša moda je naša usoda, Vaš obstoj je naš obstoj!

Vas pa prosimo, da ostanete zveste svojemu narodu in ga ljubite! Pomnite, da biva med Jadranom in Sotlo, od Gorjancev do Gospe svete narod, ki se zaveda svoje dolžnosti, ki neče zgubiti otrok svoje krvi, ki so raztreseni po svetu.

Prosimo Vas, da nam pišete še drugič.

Bog Vas živi!

Zora Poženel.

Dne 23. maja t. l. je prejela Slovenska krščanska ženska zveza v Ljubljani (Pražakova, 8) s kongresa Slovenske ženske zveze v Ameriki pozdravni brzojav sledeče vsebine: *Pozdravlja vašo organizacijo kongres Slovenske ženske zveze. Chisolm, Minn.* Odbor Slovenske krščanske ženske zveze je z največjim veseljem sprejel te pozdrave in jih naznanil tudi včlanjenim edincam. Vsemu slovenskemu ženstvu, ki pa mu veljajo, jih danes sporoča.

Sestrski organizaciji onstran morja se prav iskreno zahvalimo za pozdrave in jih v resnični sestrski ljubezni vračamo. Ob enem želimo, da jim Bog nakloni svojo pomoč za izvršitev vseh velikih sklepov, ki so jih napravile ob priliki kongresa. Zelo nas bo veselilo, če nam bo došlo še podrobnejše poročilo o poteku kongresa, kakor smo ga imele priliko brati v časopisu. Bodite uverjene, drage sestre, da z največjim zanimanjem sledimo Vašemu velikemu delu in nam je vsako poročilo od Vas največje veselje. Bog blagoslavlja Vaše delo!

Slov. kršč. ženska zveza v Ljubljani.

Anka Salmič:

BRATU ČEZ MORJE

*Brat, ali Ti res ni v srcu nikdar ko ptiču,
ko čuti, da rodni mu gaj je ozelenel?*

*Ne veš, da je rožni grm pod oknom dekleta
škrlatno pordel?*

*Na žametnih cvetih v jutrih se rosa iskri,
v sončnih se žarkih svetlika ko sami rubini.*

*Li-ne povasujejo nikdar pri Tebi
ti mehki domači spomini,*

v večerih poletnih, v čaru opojnih noči?

*Za hišo na travniku trava za košnjo zori,
pod streho nekje pa Ti žalostno kosa rjavi.*

*Prisluhneš kdaj vetru, ki mimo iz dalje vesla,
li nisi še nikdar ga vprašal: Kako je doma?*

*Prisluhni in slišal boš klic ves skrbeč in ljubeč,
ki kliče Te izmučena mati vsa trudna v noči
in zemlja, da bi jo orale spet mlade moči.*

A deklica zvesta še nagelj in rožmarin zate goji.

J. Borštnar:

SREČANJE

(Nadaljevanje.)

Ko je Marta v ponedeljek pred veliko nočjo prišla domov, jo je v vratih že čakala druga številka glasila nove organizacije. Ker je bilo precej toplo, je sedla na klopcu pred hišo, da bi brala. Sonce se je bilo že toliko nagnilo, da so sence borovcev segle prav do hiše. Reka je tekla tiho, kot bi onemela; kot srebrn pas je obdajala od severa mesto, ki je nad temnim gričevjem gorelo v brezštevilnih kresovih. Na jugu pa je obdajal mesto venec dima,

vseh petih tovaren. Trpko so se od njih trgali šumi železnih strojev in se v lahni sapi nesli na sever proti reki.

Kot da bi iskala odgovora na novo veliko vprašanje, kdaj da bo v njeni tovarni postojanka nove organizacije, je Marta začela prelistovati glasilo. Oči so ji obstale na naslovu: Prvi rendez-vous. Bil je naslov drugega poglavja novele: Na razpotju.

Ne da bi pogledala, kdo je to novelo napisal, je začela brati:

Bilo je v nedeljo zvečer že blizu sedme ure, ko naj bi se Ivan in Pavla sestala na prvem rendez-vousu. Večer pa tak, kakor nalašč ustvarjen za ljubezen. Ne verjameš? Poglej!

Sonce leze za hrib, igličevje gori v topli zlati luči, ki se pri tleh zliva v zamolklo umazano mokrotnost na vlažnem jelševju in v trpke kope iz globeli se pnočih bukev; pri vrhu pa se preliva v temno žolto zarjo na listju starih hrastov. Izza hriba je stegnil Bog na večerno nebo svojo dlan in razprostrl lepe dolge prste, polne krvi in luči. V polju med mladimi setvami utripje pesem črnih murnov in se zliva v šumljanje potoka, ki cezi med tankimi sencami starih vrb. Nekaj korakov od potoka se vije steza, ob njej cveto lipe in zibljejo rumene cvetove.

Na lipo se naslanja Pavla in čaka Ivana. Lepa je. V obraz ji sije večerna zarja.

»Dolgo ni Ivana; kaj, če ga ne bo?« Pavla se vsa trese. Lica ji gore. Črne oči, ki šele šestnajste pomladi luč in lepoto pijó, se ji kot kresnice v rosni travi iskre med dolgimi trepalnicami. »Da bi naju vsaj nihče ne videl! Kako bi me bilo sram!«

Sem od vasi prihaja Ivan. Tudi on trepetja in ga skrbi, kako jo bo nagovoril.

Že sta si blizu. Ne upata si dvigniti oči.

Zdaj sta skupaj. Same od sebe se jima najdejo trepetajoče roke.

»Klanjam se, gospodična . . . Oprosti, prosim, da nisem točen. Kako pridna si, da si me tako dolgo čakala.«

»O saj ni nič hudega, da si le prišel.«

»Lepo bi bilo, kaj, če bi te pustil na cedilu. Mislim, da me ne bi nikdar več pogledala.«

»Saj veš, kako —«

»Prosim! Mar misliš, da se kaj takega še ni zgodilo? Zakaj pa pesem pravi, da sta si nekoč napovedala prvi rendez-vous!« . . .

Pavla ni čakala, da bi povedal do konca. »Kaj pa pomeni beseda rendez-vous?«

»Oprosti, da te mučim s tujimi besedami. Veš, dijaki smo že tako ustvarjeni, da se radi pobahamo, da znamo tudi druge jezike. Beseda rendez-vous je francoska; v našem jeziku pomeni sestanek; sestanek, na katerem se snideta fant in dekle.«

»Hvala lepa. Zdaj pa povej, kaj se je zgodilo potem, ko sta si napovedala rendez-vous?«

Ivan ji je povedal pesem do konca. Potem ji je deklamiral še svoje pesmi.

»Zakaj moram biti delavka? Zakaj nisem še jaz pesnik?«

»Zato ker bi potem ne bilo nikogar, ki bi poslušal moje pesmi, in bi moral jaz umreti od žalosti.«

»Pa kako moreš spesniti tako lepe pesmi? Jaz še pisma ne morem napisati. Ko bi ti vedel, kako se trudim, preden ga napišem.«

»Bog je dal pesnikom drugačno dušo kakor drugim ljudem. Dal jim je dušo, ki neutešljivo hrepeni po lepoti, ki neskončno ljubi vse, kar je plemenitega in lepega. Pesnikova duša je kakor srebrni zvonček, ki ga zamaje vsaka sapica, da zazveni in zapoje. Pesnik razume trepetanje zvezd in čričkanje murnov in žužnjanje dežja, pesnik pije zarjo jutra in zarjo večera. Vse, kar vidi in občuti, ohrani v svoji duši in premišlja v nočeh in tako rekoč še enkrat doživi. Potem skuša to, kar je doživel, zajeti v pesem in dati vsem od svojega življenja. Ko bi ti vedela, koliko pesnik trpi, ko zлага pesmi! Glej, iz svoje notranjosti mora iztrgati lepe besede, misli in primere.

Poglej, mogoče boš razumela. Recimo, jaz sem videl nekje lep obraz. Zvečer bom zaprl oči in v duši bom gledal isti obraz. Skrbno ga bom opazoval, kakšne oči ima, kakšne trepalnice, kakšne obrvi, ali je žalosten ali vesel. In če je žalosten, bom iskal dalje, zakaj je žalosten, in skušal doumeti njegovo žalost ter jo še sam doživeti. In če je vesel, bom iskal, zakaj je vesel, in se sam z njim veselil. Tako bo postal ta obraz del mojega življenja in moje notranjosti. Potem bom poskusil ta obraz iztisniti iz sebe ter ga naslikati v pesem.«

Ves je zaživel v teh besedah in popolnoma pozabil, da govori Pavli. Ko je zagledal njene oči, ki so vprašujoče strmele vanj, se je vzdramil in jo krepkeje prijel za roko.

»Pavla, prav nič nisem vedel, da si ti pri meni. Sam s sabo sem se tako pogovarjal. Zdi se mi, da sem sanjal. Pravijo, da smo pesniki sanjavi ljudje, pa smo morda res. No, blagor tistim, ki se nikdar ne prebude iz sanj: nikdar niso razočarani . . .«

Utihnil je. Pavla tudi.

»Pavla, glej, kako je lepa večerna zarja! Kakor sama kri lije iz rane, ki so jo vrezale ostre smrekove veje v temne oblake.«

Obrnila sta se z obrazoma v zarjo, da jima je ob glavama vztrepetal venec žive meglice.

»Kar bojim se, kdaj se bodo na hribu vnele smreke,« je odgovorila Pavla.

»Kako se smehljajo bele hišice trudno molčečim kostanjem v drevoredu, kakor bi se hotele iz njih norčevati.«

»Poglej!« je vzkliknila Pavla in ga potegnila za roko. »Zarja bo ugasnila, že trepeta, kakor oljenica, preden ugasne.«

»Saj še ne umira,« jo je tolažil Ivan. »Prav zdaj je udarila skozi oblake v globeli med Storžičem in Krvavcem ter se razlila nizko v dolino.«

Pavla se je obrnila proti Krvavcu. »Pa oblake je obrobila z ognjenim pasom; skoraj strašni so.«

»V kotu že spet gori. Tik nad igličevjem utripa v pasu raztopljenega zlata, nad njim gori kot kres in še vse rdi kot žametna zavesa. Že se vsi trije pasovi zlivajo v enega.«

Dolgo sta strmela v zarjo, dokler ni Bog potegnil od Triglava do Grintovca temno neprosojno zaveso.

Lipe so zavonjale opojneje, murni so zapeli močnejše. Ivan in Pavla sta utihnili spričo prelepe in preskrivnostne pesmi, ki se je budila v njunih dušah. Prečudna pesem! Še svoj vonj ima. In tej pesmi je ime — ljubezen . . . (Dalje prihodnjič.)

Mara Stepanova:

KDO VE, ZAKAJ?

*Komu iz srca vzknila si,
iz bolečine zadnje si rodila morda,
iz zadnjega usmeva usten koga,
to, roža s tihih domovanj, povej.*

*Vsa sama tavajoča v tih uri,
ko dalje jel preprezati je mrak,
ko onstran žive meje cestni tlak
odmeval je življenje iskajočih.*

*Krenila skozi sem samotne duri,
samotnejša od rož samevajočih.
In našla sem te: zarja je nad te
razlila onstranstva čar;
ni bilo sence, ki bi mir kalila.*

*Krog naju bil je maj . . .
In tiho pod zemljo!
trohnelo mlado je telo
v tvoj je plameneči cvet . . .
Kdo ve, zakaj, kdo ve, zakaj! . . .*

Anka Salmič:

TAKRAT ČUTILA SEM

*Cvetka med cvetkami tožna cvete.
Pa kot bi iz nje se pomlad norčevala,
vso ji je skvečeno glavico dala.
Listi le trije ob strani vise,
kakor tri suhe solze.*

*Gledam jo, pa me kar v srcu boli.
Čudno, še solze prišle so v oči.
Čisto do zemlje sem k njej se sklonila,
nežno, prav nežno sem jo poljubila.
Tokrat čutila sem, da sva sestre.*

Gospodinjska in materinska vzgoja

Glavna ženska poklica sta materinstvo in gospodinjstvo. V ta namen je Bog ustvaril ženo in jo je tudi obdaril z vsemi lastnostmi, ki jih za to potrebuje. Ti dve, od Stvarnika prejeti nalogi, opravlja žena skozi tisočletja z največjo ljubeznijo in skrbnostjo. Ta dva prirodna ženska poklica nudita ženi največ veselja in sreče. Ali si moremo misliti kaj lepšega, kakor je srečna mati v krogu svojih zdravih cvetočih otrok? Koliko miline, ljubezni, sreče, veselja sije iz njenega obraza! S kako nežnostjo objema svoje dete, za katerega bi vedno rada žrtvovala svojo srečo in svoje življenje, če bi to terjala od nje sreča njenega otroka. Umetniki vseh časov in narodov so se trudili, da bi postavili čim dostojnejši spomenik materi. Vse njih umetnine pa nam niti z daleka ne morejo popolnoma predstaviti tega, kar je Bog

Koroška Bela

položil v materino srce in dušo. Sam Bog je s svojim učlovečenjem na največičastnejši način proslavil mater.

V tesni zvezi z materinstvom je gospodinjstvo. Ta dva ženska poklica sta takorekoč neločljivo združena. Ljubezen do družine narekuje ženi, da vse svoje sposobnosti posveča gospodinjstvu, saj je od dobre gospodinje v veliki meri odvisna sreča vse družine. Blagor možu, ki najde pridno, razumno in ljubeznivo ženo in gospodinjo; pomočnica in tovarišica mu bo na težkem, trnjevem potu skozi življenje. Živela bosta v lepem soglasju in ljubezni in bosta ustvarila prijeten dom sebi in družini.

Narod trdi, da gospodinja domu tri vogle podpira. S tem daje ženi največje priznanje. Gospodinjstvo ima zelo obširen delokrog. Od gospodinje se zahteva, da naj bo dobra kuharica, šivilja, perica, sobarica, bolniška strežnica, negovalka in vzgojiteljica otrok, vrtnarica, razume naj se na živinorejo, mlekarstvo, obdelovanje polja, pozna naj vse tozadevne higijenske predpise, da obvaruje družino bolezni i. t. d. Toliko, kolikor se zahteva od gospodinje, se menda ne zahteva od nikogar.

Prehrana človeka je v tesni zvezi z njegovim zdravjem in boleznijo. S primerno hrano se človek ohrani zdravega in krepkega do pozne starosti; vsled neprimerne prehrane pa kmalu omaga, zbolí in umre. Hrana torej

spada med naša najboljša zdravila, zato predpišejo zdravniki bolniku poleg zdravil tudi primerno hrano. Koliko manj bolnikov in mrličev bi imeli, če bi bile naše gospodinje dovolj poučene o pravi prehrani in bi bile obenem tudi boljše kuharice.

Polagoma se v tem oziru obrača na boljše, saj se dekleta in žene zanimajo za prehrano in kuho in so zelo hvaležne za vsak dober nasvet. Ljudstvo vedno bolj uvideva, kolikega pomena je za zdravje prehrana in se rado ravna po zdravniških nasvetih. Čeprav se zdravniki s kuho dejansko ne pečajo, so vendar o naši prehrani dobro poučeni in so spisali o tem že obilo lepih poučnih razprav in knjig.

Ravno tako važne kakor prehrana, so tudi druge panoge gospodinjstva.

Za vsako izvrševanje obrti zahtevajo večletno, temeljito strokovno izobrazbo. Zidar, mizar, kovač, krovec, pečar in dr., ki nam stavijo stanovanje; krojač, šivilja, čevljar, in drugi, ki nas oblačijo, morajo imeti vsaj triletno strokovno izobrazbo. Enako se zahteva večletna strokovna izobrazba tudi za druge poklice, da še celo dimnikarji se morajo podvreči temu zakonu, — le za izvrševanje gospodinjstva, ki so mu poverjene težke naloge za nego, rast in ohranjanje človeškega telesa, za dušni blagor in dostojno življenje družine, za napredek in trdnost naših domov, žal mnogi ne čutijo potrebe po primerni izobrazbi. Koliko nesrečnih zakonov in družinskih tragedij, koliko prevar, pohujšanja in slabe vzgoje in koliko uničenih, nekdanj trdnih kmečkih domov imamo samo zato, ker stopajo dekleta brez prave gospodinjske in materinske izobrazbe v zakon.

Vedno bolj se zavedamo velike važnosti gospodinjske in materinske izobrazbe, vedno bolj spoznavamo, da se stori v tem oziru med našim narodom še mnogo, mnogo premalo. Vsem našim dekletom bi morali nuditi prilžnost, da se v gospodinjstvu dobro izobrazijo. V ta namen bi moral biti z vsako šolo v zvezi gospodinjski tečaj, ki bi ga vodila dobro izvežbana strokovna učiteljica. Obisk tega tečaja bi moral biti obvezen za vse deklice višjih razredov.

Najprimernejša doba za pouk v gospodinjstvu in materinstvu je pač ona, ko se dekleta dovolj razvije in ko se rodi v njenem srcu hrepenenje po lastnem ognjišču. V tem času, ko se vsaka dekleta razvija v svoje najlepše sanje, ki jih spremlja tisočero upov in nad, mladenke naravnost hrepene po takem pouku in so za vsak dober nasvet hvaležne. V tej dobi so uspehi v pouku gospodinjstva in materinstva naravnost presenetljivi. Zato bi morali nuditi vsem tem dekletom dovolj prilike, da bi se mogla za svoj življenjski poklic zadostno izobraziti.

Mnogo se piše o vzgoji naših mater, prirejajo se dečji in protituberkuozni tedni, zbira se denar, s katerim se grade dečji domovi in dispanzerji. Vse to je lepo in hvale vredno, a naš narod na deželi ima od te akcije vse premalo. Vse to je le nekak obliž na rano, ki ne more prodreti do jedra, iz katerega izvira vse zlo, kateremu smo napovedali boj. Dajte ljudstvu priliko, da izobrazijo svoje hčere, in doživeli boste čudeže! Ko bo sleherna slovenska nevesta zadostno pripravljena za svoj bodoči poklic in ji bodo najljubši

ženitovanjski dar priročne knjige o negi dojenčka in vzgoji otroka, o prehrani družine in o higijeni doma, potem bomo lahko z gotovostjo pričakovali boljših dni.

Slovenska krščanska ženska zveza v Ljubljani se dobro zaveda vsega tega in že več let deluje na tem polju. Ona prireja po deželi gospodinske tečaje, v katerih dobe dekleta potrebnega znanja o prehrani, kuhi,

šivanju, ročnih delih, higijeni, zdravstvu, negi in prehrani dojenčka, vrtarstvu i. t. d.

Tak gospodinski tečaj se je vršil letos v času od 15. januarja do 26. marca tudi na Koroški Beli. Dekleta so ga obiskovala z največjo vnemo in izrednim veseljem. Temu primeren je bil tudi uspeh. Poleg domačega učiteljstva in strokovne gosp. učiteljice sta poučevala na tečaju tudi zdravnik in zaščitna sestra. Ob sklepu tečaja je bila razstava ročnih del in jestvin, ki je prav lepo uspela.

Najlepša zahvala vsem onim, ki so na katerikoli način pripomogli, da je ta tečaj tako lepo uspel.

V. I. R.:

Žena v glasbi

(Konec.)

Slovanke so kot skladateljice bolj pičlo zastopane. Zakaj? Da je splošna glasbena nadarjenost slovanskih narodov manjša od drugih, si pač nihče, ki vsaj približno pozna zmagovito lepoto in število slovanskih narodnih pesmi, ne bo upal trditi. Vzrok leži pač v manjši glasbeni izobrazbi, ki je zopet po-

sledica slabših gmotnih razmer — in gotovo tudi v, žal, preveliki skromnosti slovanske narave. O Slovenkah smo že govorili. Med hrvatskimi skladateljicami vsekakor prednjači *Dora pl. Pejačević* (rojena 1885 v Našicah, umrla 1923 v München-u), violinistka, od 1904—08 v Zagrebu učenka znamenitega mojstra Hummla. Ta izredno nadarjena in plodovita skladateljica, ki jo priznajo tudi tujci, ima opere, trie in kvartete za godala, koncerte ter fantazijo v B- duru za klavir in orkester. Med pevkami polpretekle dobe je blestelo ime nepozabne umetnice *Milke Ternina*, prvovrstne operne pevke; občudujemo pevki umetnici *Zlato Gjungjenac-Gavella*, *Ančico Mitrović* in *Zinko Vilfan-Milanovo*, ki se je pravkar vrnila od nadvse uspešnega delovanja na metropolitanski operi v New Yorku. Lani smo v Ljubljani občudovali trinajstletno pianistko *Nado Branković*, včasih čujemo ime *Elvire Mašić*, več ali manj znana nam je še šestnajstletna *Branka Musolin*, izborna pianistka, ki se začasno še izpopolnjuje v Parizu.

Češka pianistka *Augusta Auspitz-Kolař* (1843—78) je skladala klavirske komade in pesmi. Sijajne češke pevke, kot *Berto Foersterjevo*, so tujci privezali nase, kot se to godi še dandanes. Tako sta bili sestre *Betty* in *Ružena Fibichova*, ženi skladatelja Zdeneka Fibicha, ponovno poklicani v Beureuth na Wagnerjevo slavnostno predstavo. Violinistka svetovnega formata je bila *Vilma Neruda*, potomka in članica stare in znamenite rodbine čeških glasbenikov. Glas slavne *Eme Destinove* je nam vsem več ali manj znan. Izvrstni sta koloraturka *Mignon Nevada* in pianistka *Hana Kurz*, ki že od svojega desetega leta deluje v javnosti. *Marija Jadliczka* iz Brna je slavna dunajska pevka. *Marija Jeritza* in tudi *Zdenka Fassbender*, *Zdenka Zika* in *Jarmila Novotna* se udeležujejo izven mej češke domovine.

»Molitev device«, ena izmed številnih salonskih skladb Poljakinje *Thekle Barđačevske* (1838—62) je uživala svoj čas neverjetno priljubljenost. Njena rojakinja, pianistka in ambalistka *Wanda Landowska* pa se je že bavila z resnejšo glasbo: ima pesmi, zборе, klavirske in orkesterske komade. Izključno klavirske komade ima pianistka *Marija Šimanovska*, *Jadviga Sarnicka*, pa, učenka Lešeticega, je skladala klavirske komade in pesmi na lastno besedilo. Izmed izvajajočih umetnic je bila kneginja *Katarina Čartoriska* najboljša Chopinova učenka; *Marcella Sembrich* (Marcelina Kochanska) operna in koncertna pevka ter prvovrstna pianistka svetovnega slovesa, *Lola Beeth* izborna dram. pevka in *Ada Sari* (Jadviga Szajeróvna) sijajna koloraturka, operna in koncertna pevka, ki jo še danes občuduje vsa Evropa in Amerika.

Rusinja *Julija Meissberg*, soproga znamenitega skladatelja Rimski-Korzakova, je bila zelo plodovita skladateljica; od nje imamo otroške pesmi, samospeve, kantate, simfonične skladbe, eno opero i. dr.; pianistka *Natalia Janotha* pa se je držala malih oblik kot pesmi, klavirskih skladb in zborov. Izmed izvajajočih umetnic prevladajo pianistke, med njimi prednjači učenka in žena slovitega pedagoga Lešeticega: *Aneta Josipova*.

S tem končam. Kar sem podala, je nepopolno, so le imena, so le bežne slike nekaterih nadpovprečnih žen, katerim je bilo glasbeno udejstvovanje

življenjska potreba. Če podam ob imenu književnice tudi samo eno njenih pesmi, ob imenu upodabljajoče umetnice samo eno njenih slik, pokažem kos njihove duše. Kako pa naj podam odsev živega srca glasbenice? Skladbe, ki niso bile tiskane, so se izgubile, pesmi, ki niso bile pete na plošče, so za vedno utihnile. In vendar je vsaka teh znanih in neznanih žen, ki jo je Stvarnik poklical v sladkem jeziku glasbe in ki tega klica ni preslišala, vsaka, tudi najskromnejša, zvesto doprinesla svoj delež k velikemu razvoju človeštva, ki mu pravimo: kultura. Zato jih ne pozabimo, temveč se jih spominjajmo z občudovanjem, spoštovanjem in hvaležnostjo!

Franč. Pengov:

MARGRIT (K. A.)

Meseca marca 1916 so pokopali v belgijskem mestu Lüttichu mlado, šele 23 let staro učiteljico Marjeto Lekeux (Leké), ki so jo v francosko govoreči trdnjavi klicali za Margrito. V želji, da bi spoznalo blagega angela ubožcev, trpinov, bolnikov in na druge načine, zlasti duševno stiskanih, prav mnogo slovenskih deklet, zlasti pa učiteljic, naj podam nekaj stavkov iz knjige »Margrit«,* ki jo je spisal njen lastni še živi brat, duhovnik p. M. Lekeux. V predgovoru piše:

»Knjiga pripoveduje preprosto zgodbo moje ljube sestre, ki je v cvetju mladosti, po 4 letnem delovanju na osnovnih dekliških šolah ter v »Društvu flamskih delavcev« umrla vsa vesela in pogumna in ki je bila svetnica. Zame je darovala svoje mlado življenje; zato plačujem samo na skromen način velik dolg zahvale, ko pišem te liste.

Ko sem preiskoval njeno delovanje bolj natančno, sem prišel v neštete izbe in izbice rudniških delavcev, v katere je bila posvetila njena nežna ljubezen do bližnjega, slišal ganljiva poročila od ljudi, ki so jo poznali in našel toliko lepega in dobrega, da ne vem, kaj naj bolj občudujem, ali njeno pogumno življenje ali njeno junaško smrt. Spoznal sem, da je zgodba njenega kratkega, a tako bogatega življenja najučinkovitejša pridiga za naš brezbrizni in hladni moderni svet.

Ta v poganstvo pogreznjeni svet se podira po svoji lastni pokvarjenosti, utaplja v zabavah, duši v sebičnosti. Vsa t. zv. kultura, ta krona iz neplemenite kovine, vsi milijoni strojev, ki plešejo svoje vražje »kolo« po zemlji samo v ta namen, da ustvarijo, — dočim puščajo milijonom delavcev komaj golo življenje — nekaj tisočem bogatašev ugodje, komfort, so spravili svet v duševno stanje, ki je v najbolj rezkem nasprotju z evangelijem. Življenje uživanja in prenasičenja dviga svoj glas proti Jezusu in oznanja nov nauk: Blagor bogatim! blagor sitim! blagor vsem, ki se naslajajo, vsem, ki se jim svet laska in prilizuje!

Posledica tega pogubnega ravnanja pa je popoln razkroj človeške družbe. Saj nosi greh svojo kazen sam v sebi. Komaj se je obrnil svet proč od krščanstva, že je moral poskusiti, kako grenak je prepovedan sad (svetovna vojska). Z demonsko silo je hrepenel po kraljestvu te zemlje in odtegnilo se mu je božje kraljestvo.«

Čas je, da se svet iznova nauči, da prave sreče ne da uživanje, ampak da je temelj veselja in resnične veličine le odpoved, zatajevanje, ki nam ga stavi pred oči »veselo oznanilo«, evangelij. Pomagajte temu nesrečnemu svetu tudi ve, slovenska dekleta in žene, da se zopet zave svojega dostojanstva!

Bolje nego še tako učena razprava pa bo služil v ta namen živ zgled iz najnovejših dni. Življenje tega preprostega otroka (tako imenuje ljubeči brat svojo sestro

* Knjiga je izšla prvotno v francoščini, bila pa pod istim naslovom prevedena v nemščino. V obeh jezikih se dobi v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

Marjeta) naj bo svetu blesteč vzor samozataje. Saj to požrtvovalno življenje ni bilo nič drugega, kot na vso moč jasna, dejanska razlaga evangeljskih prepisov.

Vsled reakcije (odpora), kakršno lahko opazate v vseh dobah velikanske propalosti, je vzklila iz srede nenravne množice truma čistih duš, ki ni mogla več prosto dihati v temačni, smradljivi mlakuži greha; te duše so dvignile svoje, lepote žejne oči kvišku k luči in se nagonsko vrnile mazaj h Kristusu. Tako doživljamo novo vired, eno izmed najlepših, kar jih pozna sv. Cerkev. Koliko plemenitih, požrtvovalnih duš je ostalo, duš, ki plačujejo odkupnino za tuje hudobije, ki se ponujajo na oltar kot spravna daritev in dvigajo do najvišjih vrhuncev ljubezni! Take duše so nam obljuba in poroštvo za novo, prerajeno družbo na svetu. So pa mnoge duše, ki imajo več dobre volje, kakor pa spoznanja in umevanja. Tudi one bi se rade pospele na vrhove ljubezni do Boga in do bližnjega; gledajo jih pred seboj, a ne najdejo poti, ki pelje gor.

Marjeta kaže to pot na čudovito preprost in umljiv način; sama je hodila po nji urnih in zanesljivih korakov. Njen zgled je krasno navodilo za duhovno življenje. Pri nji se lahko nauči tvoja duša, kako prideš h Kristusu, kako se mu moraš docela udati in kaj ti je storiti, da prodreš v skrivnostno klet, kjer se omamljajo srečne duše ob dražestnem viru ljubezni...

Omenil sem, da je kot učiteljica sodelovala z vneto pri Društvu flamskih delavcev ter vodila njegov pevski zbor, bila je odlična pevka in (pianistinja) igralka na klavir. V svojem štiriletnem delovanju je prišla v stik z nad tisoč telesno in duševno zapuščenimi delavskimi družinami. Pomagala jim je gmotno, razdala ves svoj zaslužek že v naprej, odnesla tudi iz hiše staršev mnogo pripomočkov za reveže, izdala je v teh kratkih letih revežem več kot vsa dobrodelna društva v mestu skupaj; zato je mnogo prosila pri premožnih, ob smrti pa je zapustila edinole obleko, ki jo je imela na sebi. Ko je tolažila žalostne, nosila zdravila bolnikom, skrbela za pomoč zapuščenim vdovam in sirotam, brezposelnim in podobno, je pa ljudi na čudovit način vabila v društvo, kjer ni bilo poskrbljeno samo za razvedrilo in izobrazbo, ampak tudi za prenovitev duš v krščanskem duhu. Kako ljubezavno je nastopala kot agitatorica za božje kraljestvo med ljudmi, naj pojasni par primerov.

V lieškem (lütiškem) predmestju je bilo nebroj strašno zanemarjenih bivališč priseljenih flamskih delavcev, zlasti rudarjev; takih priseljencev je bilo takrat okr. 50.000. V družbi zveste sodelavke Ivane, ki ji je bila Marjeta izpreobrnila očeta in tudi njo samo spravila na pot proti nebesom, pride Margrit nekega večera do take hiše. Rudniški delavec, še fant, je stanoval tukaj sam s svojo materjo.

»Pazi se pred bolhami!« šepne Marjeta spremljevalki, ko odpira črna vrata. Vkljub zopernemu vonju, ki je udaril obiskovalki v nos že na pragu, je vendar veljal ta prostor s plesnjivimi tapetami in s tuljem prevlečenimi slikami vendarle kot »nobel« stanovanje. Sosednja soba pa se menda ni potegovala za čast »nobles«; bila je svoje dni najbrž kaka delavnica, kajti kameniti tlak je bil ves prebrzdan kot kaka mozaična plošča in vsaka razpoka nabito polna črne umazanije. Preko sobe je razpeta vrv, na nji pa vise kuhinjske cunje in razno perilo, na drugi vrvi ob steni pa visi kuhinjsko orodje poleg jopičev in hlač iz modrega baržuna. Na mizi, ki je vsa pokrita z madeži od toščice in sirupa, stoji rjava skleda z odkrušenim robom, pripravljena za večerjo.

V hiši samo stara ženica. Obdaja jo oblak sopare, iz katere diši po zelju, ona pa meša in kolobari z veliko kuhalnico po nekakem piskru.

»Dober večer, gospa Koninks!«

Majka zabrne svoje majhno, grbasto trupelce in v višini prsi se prikaže skrčen, pergamenast obraz z globoko vdrtimi lici. Čmernega obraza gleda starka obiskovalki in odgovarja nerazločno kruleče.

»Ali gospoda ni doma?«

Kuhalnica v roki starke se usmeri proti vratom, ki vodijo na zanikrno dvorišče. Sin se je bil pravkar vrnil iz jame in se zdaj umiva pri vodnjaku.

»Hvala, počakava. Kaj je novega pri vas?«

Ker omeji starka vse te novice samo na novo nevoljno kruljenje, sklne Marjeta, da počakata molče, med tem pa ogleduje sajaste stene in razpokana okna, tako marogasta in zaprašena, da je komaj mogoče razločiti sode in vreče in koprive na dvorišču. — Že večkrat si je bila Marjeta prizadevala pridobiti delavce za flamsko društvo, pa doslej vselej brez uspeha; danes pa ima nov načrt. Zvedela je bila, da se možakar precej nagiba k nečimernosti in da bi rad veljal za izobraženega človeka zato, ker zna pisati. — Delavec pride.

»Dober večer! ...«

»Ej, vi ste, gdč. Lekeux!«

»Dober večer, gospod Koninks!«

Gospod Koninks se vsede in obsedi na stolu vzravnal pokoncu kot kiparski kalup, s prekrizanimi rokama in stisnjenimi ustnicami, z dostojanstvom moža, ki se zaveda, da je umit, pa tudi izobražen!

»Gotovo ste veseli, da je težki dan dela za vami, kaj ne!«

»I, seveda, človek je vesel, da pride zopet enkrat domov.«

»Toda meni se zdi, da vi tudi doma prebijete marsikak večer v delu in da pišete za sosede in tovariše.«

»To že, to že ...«

»Gotovo pride vsakdo le k vam, če je treba kaj pismenega?«

»Prav res, slaba bi jim predla, ko bi ne imeli mene!«

»Gospod Koninks, jaz bi vas tudi rada prosila za majhno uslugo. Saj veste, da vodim pevsko društvo.«

»O seveda, pri frančiškanih.«

»Da, tamkaj. Prepisati je treba nekaj not, pa ga ne najdem človeka, ki bi znal to tako lepo narediti kakor vi. Ali bi ne hoteli prevzeti tega dela? Čujem, da ste tako izboren večak v prepisovanju not ... O, saj ni veliko in tudi mudí se nič ne, lahko napravite, kadar boste imeli pač priliko za to. Jaz bi pa vsaj zagotovo vedela, da bo vse v redu izdelano.«

Marjeta prav dobro ve, da jo bo stalo več dela, ko bo morala popravljati ta prepis, kakor pa, če bi ga izvršila sama.

»Ali bi mogli prinesiti note prihodnjo nedeljo k izkušnji?«

»Rad,« odvrne gospod Koninks, ves zadovoljen s tem, da bodo ljudje zvedeli, da prepisuje on note za pevsko društvo.

»To je pa res lepo od vas! Kako bodo pevci veseli! — In če boste hoteli, boste lahko slišali, kako izvrstno godbo imajo pri društvu; po skušnji bo namreč pri frančiškanih procesija in zelo lep blagoslov s spremljevanjem vijolin.«

Oči se svetijo gospodu Koninksu, ko gleda v duhu to nepričakovano čast v bodočnosti; pa tudi Marjetine oči se vesele, a to na znotraj. Kmalu je bil g. Koninks pridobljen ne samo za flamsko društvo, ampak tudi za pošteno, krščansko življenje.

Drugi prizor:

Z Ivano prideta do razsvetljene hiše — vsi obiski so se vršili zvečer in na noč, čez dan je imela Marjeta šolo in ni bila doma. Potrkata in vstopita.

»Dober večer! Saj sva prišli prav, kaj ne, k Petrovim?«

»K Petrovim? Ne.«

»Aj, in vi ne veste, kje stanujejo?«

»Petrovi? ... Petrovi? ...«

»Gre za flamsko društvo, ali ga poznate? —«

In že je Marjeta v svojem elementu. Ljudje se zanimajo, ponudijo dekletoma stol. — Svetinjice za otroke ji pridobe popolno naklonjenost psevdó — Petrovih. — Prijateljici zapustita stanovanje z novim naslovom za flamsko društvo.

»Hvala Bogu! Zdaj pa obiščeva še oba premogarja! To ne bo lahka stvar, sta prava čudaka.«

Komaj prestopi Marjeta prag, že ji moža osorno pokažeta vrata.

»Vas ni prav nič treba k nam . . .«

»No, vsaj toliko dovolita, da vaju pozdravim . . .«

Blizu peči sedita na nizkih stolčkih dva moža, podobna dvema debelima medvedoma in kadita iz pip, ki sta črni kakor njuna obraza. Vse drugo je temu primerno: peč, stene, oprava, tla — žal, da tudi duše. Vse je črno v tem nesrečnem brlogu, ki ga osvetljuje samo rudarska leščerba. Če sodiš po slini, ki tvori okoli vsakega izmed njiju moker lok, bi utegnila preživljati rokomavha svoj čas s tem, da tekmujeta v pljuvanju. — Marjeta sede na kos oprave, Ivana pa se stisne v kot sobe. Marjeta prične pripovedovati o vojski (bilo je l. 1915), o svojih treh bratih, ki se bijejo na fronti, o njihovih doživljajih med ploho krogelj tam zunaj. Neopazeno zaokrene pripovedovanje k procesiji pri frančiškanih in k blagoslovu, namenjenemu za člane flamskega društva.

»Zares lepò je tam: petje, vijoline in toliko sveč! Pojemo tudi narodno himno. Pridita vendar v nedeljo, da vidita!«

»A midva sva vendar socija!«

»No, to vendar nič ne de! Bosta imela vsaj nekoliko izpremembe! Sicer pa imamo tudi pri nas celo vrsto socijalnih demokratov!«

»A—a?«

Iznova začne vabiti Margarita, govori o socijalni demokraciji, o vojakih, o ljubem Bogu, o neumrjoči duši, o premogovnih jamah, o peklju in nebesih, govori, govori — celi 2 uri. Končno se izkaže, da je ura 10 in da je Ivanka trdno zaspala v svojem kotu. Marjeta jo zbudi in pri slovesu jo vabita oba soc. demokraška medveda smehljaje: »Gospodična, pridite kmalu zopet! Je tako zanimivo vas poslušati.«

Slovensko dekle! Kadar ne boš vedelo, kaj da je Katol. akcija, spomni se na Margrito Lekeux!

J. Gereley — Raša Mastnak:

Izobraženo dekle

(Nadaljevanje.)

V SLUŽBI BLIŽNJEGA

Reveži.

Nekoč sem videla malo deklico, ki je prosila mater, s katero je šla po cesti, za denar. Ko ga je dobila, je stekla k siromaku, ki je stal na voglu ulice in mu je s prijaznim nasmehom rekla: »Prosim, vzemi!«

Na ljubkem otroškem obrazu pa je odsevala notranja zadovoljnost, pa tudi spoštovanje do siromaka.

To dvoje: prijaznost in spoštovanje je nujno potrebno pri vsakem milodaru. V naših očeh bi moral biti izraz prošnje za odpuščanje, ker imamo toliko, da lahko podarimo, ne pa sočutja do siromaka, ki mu je že samemu dovolj hudo, da mora prositi.

Kolikokrat imamo priliko videti, da mlado dekle sicer da vbogajme, a stori to nekako ponosno, da vrže siromaku svoj milodar. Roka sicer daje, a pogled ponižuje. Taki darovi ne prihajajo iz ljubezni in dobrote srca, ampak iz ničemurnosti.

Bolniki.

Legenda o sv. Elizabeti Turingiški pripoveduje, da je nekoč položila berača, pokritega z ranami, na svoje ležišče. Ko pa je prišel razsrjeni soprog, je našel namesto berača ležati Kristusa na grofičini postelji.

Ta podoba nam pove, kako se moramo obnašati nasproti ubogim in trpečim. Vselej moramo misliti, da darujemo ali pomagamo Kristusu samemu. Ljubezen nam bo narekovala vedno pravo.

K vsaki bolniški postelji prinesi s seboj smehljaj, ki bo prikrl tvoje začudenje nad težko boleznijo! Prijazne, tople, a nikoli preglasne besede boš rabila tam vsakič! Dobro bo dejala bolniku tvoja pazljivost, s katero takoj razumeš njegovo željo in jo izvršiš takoj, a brez hlastanja. Kako prijetna bo bolniku tudi kakršnakoli nežnost, ki jo izkažeš, četudi se ti ne zdi ravno prijetno. Z veseljem bo poslušal male, drobne novice in bo med tem časom vsaj za nekaj hipov pozabil težave in bolečine svoje bolezni. Vsakovrstno malo veselje, ki pa ne sme biti razburljivo, bo v uteho bolniku. Pri vsem tem te bo vodila iznajdljiva ljubezen.

Pri težko bolnih morebiti storiš dobro delo, zlasti še, če so domači vsi brez glave, da opozoriš tudi na skrb za dušo in skušaš dokazati, da ni res, kar tako radi trdiijo, da se bolniku ne sme smrti niti omeniti. Priprava na zadnjo pot je mnogo važnejša, kakor pa tisti hip neprijetnega občutja, ki pa se kmalu umakne resnični vdanosti v voljo božjo, ko bolnik pravočasno pripravi svoj obračun z Bogom.

Nikoli se ne kesaj, če si porabila več časa, ali celo svoj prosti čas za obisk bolnika. Zavest, da si mu pripravila veselje in da si storila nekaj dobrega, je več vredna, kakor vse drugo. Kar daš ali žrtvuješ, daš posredno Gospodu. On pa ničesar ne ostane dolžan, ampak povrne vse tisočkrat.

Stari ljudje.

Ako srečaš starčka ali starko, ju poglej tako, kakor bi pogledala v junaka! Spoštovanje in občudovanje mu pristojata; saj je v življenju mnogo pretrpel. Prav zato zasluži naše občudovanje, ker je premagal boj življenja. Pomagaj mu, če ti je le mogoče, da mu bo sijala tvoja mladost kakor svetel žarek v njegovo največkrat samotno življenje. Bodi tiho in ga poslušaj, če tako želi, in ne kaži, da ti njegovo govorjenje ni prijetno. Prijazno poslušaj spomine in nikoli se ne norčuj iz njegovih nasvetov! Nič se ne pritožuj, če postaja nepotrpežljiv in misli, kako bo s teboj v teh letih! Nikoli ne zasmeuj njegovih posebnosti! Ob takih prilikah le redno na to misli, da greš tudi ti po njegovih stopinjah svoji starosti naproti!

Peš.

Cesta ni samo zate, ampak za vse ljudi. Torej nimaš nobene pravice, da si jo osvajaš. To storiš vselej, kadar greš s svojimi prijateljicami roko v roki preko vse ceste ali celega pločnika in pustiš drugim premalo prostora in se morajo le s težavo umikati ali celo stopati v blato. Tudi na cest-

nem v oglu se včasih postaviš s svojimi prijateljicami v velik krog in se prav lahko zgodi, da mora oni, ki se mu zelo mudi, obstati pred vami in si iskati prostora za svojo daljno pot. Izložbe tudi niso zato, da oni, ki jih ogledujejo, ovirajo promet. Nikoli bi ti ne svetovala, da postajaš sama pred izložbami; kajti dobe se domišljavi mladiči, ki smatrajo to kot tiho dovoljenje ali celo izzivanje, da te obgovarjajo.

Če se kljub vsej previdnosti in dostojnosti zgodi, da te ogovori neznan možki, mu nikar ne odgovori. Ako je vsiljiv, se obrni na bližnjega stražnika. Prav tako vprašaj tudi stražnika, ne pa kogarkoli na cesti, če potrebuješ kakega pojasnila.

Pomisli tudi, da cesta ni telovadnica, kjer stoje ljudje v odročanju, ali pa tako hodijo. Gotovo ti je tudi jasno, da nihanje z rokami, torbicami, dežniki in zavitki ne spada na cesto.

Ako si iz neprevidnosti koga sunila, pa bi se mu lahko izognila, saj se tudi v naglici lahko mirno obrneš, potem ne reci: »oh!«, ali »au, boli!«. Tudi ne reci »pardon«, ampak lepo slovensko »oprostite«!

Upam, da me razumeš, da znancem, ki jih že dolgo nisi videla, pa naletiš na cesti nanje, nikakor ni prav, da jih pozdraviš z glasnim kričanjem. Pešci so samosvoj narod. Tvoje privatne zadeve jih niti najmanj ne brigajo. Torej je vse čez mero, da jim o tem vpiješ v ušesa, seveda, če se ne poteguješ za ceno nevljudnosti.

Ako hodiš z damo, ki je starejša od tebe, potem jo pusti, da gre ob tvoji desnici. Ako pa je cesta tako ozka, da morajo oni, ki hodijo na zunanji strani hodnika, iti čisto ob strani, potem hodi tudi ti tako, četudi je to na desni strani. Ako greste tri skupaj, to je pač največ za eno vrsto, potem naj hodi oseba, ki jo hočete počastiti, v sredi.

Izogibališče.

Znano ti je, da so taki predpisi, da bi morali hoditi ljudje po eni strani gori, po drugi strani nazaj. Seveda pa se tega ne držijo. Lahko se zgodi, da ti pride kdo nasproti in bi bila nevarnost, da treščita drug v drugega. Lepo te prosim, umakni se že dva ali tri korake prej in izogni se pravilno na desno. Ne daj se zmotiti, če se hoče umakniti na levo, sicer se bo zgodilo, da bosta dokaj časa stopicala sem in tja, dokler se vama končno ne posreči, da se tiho zedinita in gresta dalje.

Križišča.

V velikih mestih so nameščena na cestnih križiščih svetlobna znamenja. S svetlobo se da znamenje, kam in kako naj vozijo razna vozila na cesti. V Ljubljani si oglej stražnika na Marijinem trgu! Kadar nameravaš v veliko mesto, moraš dobro preštudirati, kaj pomenijo ta ali ona znamenja. Seveda se moraš potem točno po njih ravnati, da se ti ne pripeti kaka nesreča. Opozarjam pa te, da ne begaš čez cesto, ker to ni dovoljeno, da sebe in druge obvaruješ nesreče.

(Dalje prihodnjič.)

Deklica na tuje gre...

Slovenskim dekletom v tujini za kongres Kristusa Kralja!

Na dan sv. Rešnjega Telesa 1939.

Ne vem, zakaj ravno danes toliko mislim na Vas, ki ste razkropljene po svetu. Morda je temu kriv lep pomladni dan, sinjina neba, ki vselej zbuja čudovito hrepenenje za vsem, kar je daleč in nedosegljivo, tako kakor ste daleč Ve in nedosegljive v svojem težkem življenju desetnic. Morda je temu kriva misel na male nedolžne deklice, na njihove iskrene, nedotaknjene in nasmejane obrazke, na belino njihovih oblačil, ki so žarela v prazničnem soncu. Vse to gane človeka v dno duše, privede ga do tistega čustva, ko se nenadoma z vso silo zave, da je bil tudi sam nekoč tako majhen in nedolžen otrok, oblečen v belo preprosto obleko, noseč v malem drobnem srčecu eno samo vročo željo: Kdaj neki bo prišel trenutek, ko bom smela posipati rožne lističe pred noge večnega Kralja! — Ali ni bilo to čustvo nekaj čudovitega, nekaj, kar ima še danes moč ganiti človeka do solz! — A kako je danes z nami, sestre? Vsaka naj vpraša samo sebe, naj pogleda globoko vase, naj si z jasno in odkrito mislijo prizna: ali je več trnja ali cvetja, ki je namenjeno našemu Gospodu...

Težka so Vaša pota, kakor je težka pot slednjega izmed nas. Eno pa nujno terja življenje od nas: zvestobo Bogu, zvestobo svoji duši, zvestobo narodu in domovini. In to je vse kar moramo storiti, če hočemo, da bo Bog nam storil, kar je za vesoljno človeštvo pripravil od začetka sveta: večno zveličanje.

Konec julija se vrši v Ljubljani Mednarodni kongres Kristusa Kralja. To je praznik vseh narodov, praznik vsake duše posebej, človek bi dejal: praznik celega stvarstva. Čustvo, ki nas navdaja in vodi do tega slavlja, bi moralo biti močnejše kot ogenj in globlje od najglobljih globin morja. Moralno bi biti močnejše od nas samih; tako močno, da bi se vse posvetne skrbi in posvetne sladkosti razblinile in v prah sesule ob eni sami misli in želji: Poklekni, duša, pred svojega Gospoda in ostani z Njim vse dneve do konca. — In zopet stojimo pred vprašanjem: koliko jih je, ki tako čutijo in doumejo v vsej globini veličastno vez med Bogom in dušo? Ubijajo nas dnevne skrbi, teža življenja nam greni dneve, ki so nam odmerjeni, drug drugemu zavidamo njegov boljši položaj, prerekamo se za malenkosti in po ničevih dobrinah tega sveta hrepenimo, duša v nas pa prečestokrat samuje, ker ji, prezaposleni z ničevimi malenkostmi tega sveta, ne damo do besede, njej, ki edina ima ključ do zadovoljstva in sreče. O, ko bi nam Bog dal to milost, da bi z vso jasnostjo spoznale, kako prazno in brezpomembno je vse, kar nam življenje meče na pot neprijetnega, a kako veliko in brez primere pomembno je uravnovešeno življenje duše, ki ji ne more zbegati še tako težak udarec usode. Kaj mi mar, če sem danes navadna služkinja in ima vsak pritepenec pravico obregnuti se v moje hlapčevstvo! Mar mi je edinole življenje moje duše, katere srčni utripi lepote, dobrote in ljubezni me osrečujejo in dvigajo

k Bogu. — Koliko Vas je, sestre, ki ste prišle do tega spoznanja in se ne date premakniti? Bog naj Vam da to milost, Kralj vseh kraljev naj Vas podpre z večno resnico: da smo Njemu vsi enako podložni: cesarji in kralji prav tako kakor revež ob cesti, ki ne ve, kam bo zvečer glavo položil k počitku.

Kristus Kralj! Me, ki smo blizu, bomo pohitele v belo Ljubljano, kjer Mu bodo narodi glasno izpričali svojo vdanost, svojo ljubezen, svojo zvestobo. Na kraj, kamor bodo prihitele trume, gnane v globoki in silni veri, da dokazujejo malovernim in mlačnim svojo neomajno vero. A kaj boste storile Ve, ki ste daleč od doma in ne boste slišale zvona, ki bo glasno vabil k zunanjemu izpričanju vere v Kristusa Kralja? Ne bodite v tistih slavnostnih dneh kakor suha veja, o kateri je Gospod dejal, da jo je treba odrezati od zdravega drevesa. Spominjajte se tistikrat, da je narod, iz katerega ste vzrasle, zbran v krogu drugih narodov pred zemskim prestolom večnega Kralja, pred malo belo hostijo, v kateri bodo osredotočene vse naše misli in želje, in naj bi bila tudi dejanja! — in pridružite se našim molitvam in prošnjam kjerkoli boste: v malih siromašnih cerkvicah na našem jugu, na francoskih in holandskih poljanah, na plantažah Amerike, Kanade in Argentinije, vsepovsod po svetu, koder je razkropljena naša kri. Naj Vas prešinja zavest, da je naše življenje kratek hip, da je vredno biti borec za Kristusova načela, da je dragoceno in častno prenašati zasramovanje brezbožnikov, ki jih dan za dnem srečavamo na svojih potih, da je vredno s križem na goro, kjer nas čaka Kristus Kralj s kraljevskim plačilom.

Naj živi Kristus Kralj!

Marija.

Marija Žnidaršič:

BOG VE . . .

Hudó je v negotovosti živeti,
težkó hoditi je iz dneva v dan
po strmih, ozkih potih čisto sam,
kdor čutil ni, ne more doumeti.

Bog ve, bom li kdaj nehala trpeti,
se bo razjasnil kdaj oblak teman?
O, kaj, če vse hotenje je zaman,
in smela bom samo še hrepeneti.

Pravijo, da lepo je biti mlad,
in v srcu tisoč svetlih nad imeti,
zraven še ljubezni dragocene zaklad.

A vendar moram jaz o boli peti,
čeprav je mimo mene šla pomlad,
še nisem mogla sreče dohiteti.

PORAVNAJTE NAROČNINO! UREDNIŠTVO IN UPRAVA JE SEDAJ
V PRAŽAKOVI ULICI, ŠTEV. 8.

DOMOTOŽJE

Ob oknu slonim in gledam v zvezdno nebo;
v daljavi čuje šum se mestnega vrvenja;
blesti se mesec daleč tamkaj za goro,
oglaša v srcu jek se domotožja, hrepenenja.

Odplaval je spomin pred hišo, kjer nekdanj
toliko srečnih dni in let sem preživela.
Kako zelo srce si jih želi nazaj,
a šla so, v večnosti so zanemela.

Predrago vas domačo pa čez vso daljavo
poljublja srce in objemajo oči;
kjer mir, tišina se zagrinja nad planjavo,
kjer so neskončno lepe, zvezdne noči.

In fantje, ko zapojejo na vasi,
srce ob glasu pesmi teh se mi topi . . .
Ah, kje so dragi zlati časi,
ko sem doživljala vse to še svoje dni!

Otožno plava mi pogled na gore,
kjer na vrhovih ostrih sneg še se blesti;
srce pa se umiriti ne smore,
ker vroče hrepenenje, domotožje ga teži.

Vse menja se, ker dolgo je življenje,
in v toku let se marsikaj izpremeni.
Po domu pa ostaja hrepenenje
in domotožje spremlja nas vse žive dni!

VIGREDNICE, KATERE MORETE, PRISTOPITE K 300 DINARSKI
AKCIJI ZA VI. MEDNARODNI KONGRES KRISTUSA KRALJA!

* * *

DUHOVNE VAJE V DOMU DEVICE
MOGOČNE BODO:

Od 16. do 20. julija za učiteljice in
uradnice,
od 12. do 16. avgusta za dekleta,
od 20. do 24. avgusta za gospe in matere.
Pričetek prvi dan ob 6. uri zvečer, sklep
zadnji dan zjutraj.

Oskrbovalnina 100 din. Prijave na
Predstojništvo Lichtenthurnovega zavoda v
Ljubljani, Ambrožev trg 8.

DEKLIŠKI KROŽEK SV. MARKO.

Tudi me markovska dekleta bi se rade
malo oglasile med našimi sestricami v
Vigredi, da Vam povemo, da tudi me ne
držimo križem rok pri našem prosvetnem
delu.

Naš krožek šteje petintrideset rednih
članic, ki se pridno udeležujemo sestankov
in se ne bojimo nastopov ob taborih in ob
domačih prireditvah. Nabavile smo si 18
krojcev. Pogumno korakamo večkrat skozi
temno in viharo noč, neustrašene na
sončni dan našega prosvetnega dela, ko-
rajžno naprej za dosego naših ciljev. —

Bog živi!

LJUBLJENI SESTRICI
S. SERGIJI KURĚ V SPOMIN!

*Ptički po gajih pojo, pojo,
rože v dobravi cveto, cveto.
Tiho kot solza, ki z lica polzi,
tiho kot kamen, ki v srcu leži,
v sencu grobov moja sestra spi ...*
(M. Kunčič.)

Sergija moja predraga! Gospod življenja in smrti je utrgal in sprejel med kraljice svojo izvoljenko, v lepih, najlepših letih Tvojega mladega življenja. Do dna si morala izpiti grenki pelin iz kupe življenja v tej solzni dolini, preden Te je presadil tja, kjer lilije ne venejo ...

Ko so krasne, v vseh barvah razcvitajoče se cvetke začele odpirati svoje lepe glavice, si odšla od nas, vedoč, da bodo te cvetke, kadar vzcveto, krasile Tvojo gomilo. In res ... V lepem jutru cvetne nedelje si zaspala mirno, srečna, da moreš doprinesiti poslednjo žrtev — rdeči cvet — svojemu Stvarniku. Veliko noč si odšla praznovat k Njemu, h kateremu si tako neskončno hrepenela v dolgih mesecih bolezni.

Ko si odhajala od doma, da poiščeš, če bo Bog hotel, zdravja v bolnišnici, si objela majhno hišico med drevjem — svoj rojstni dom — s pogledom, polnim skrite bolesi slovesa. Ko si segla v roko očku in mamici, si vztrepetala ob nečem daljnem, neznanem. Ah, vem, sestra, da si čutila, da gledaš poslednjikrat ljubljeno hišico, očka in mamico, da slišiš prelepe zagorske zvonove samo še danes in nikoli več ... Saj si ob poslednjem pogledu iz vlaka na rojstno vasico tiho izpregovorila:

*Nikdar več ne bom šla na hrib za vasjo,
ne bom več slišala, kako zvonovi pojo.
Kmalu, prav kmalu od tod bom odšla,
dolina ostane, kot je bila.*

Sergija, ljubljena moja! Ko sem ob Tvojem trupu obnemogla zdrknila na kolena, ko sem se zazrla v Tvoj blede obraz in v oči, ki se ne bodo ozrle nikoli več pristrčno in toplo v svojo sestrico, sem mislila, da mi bo srce počilo od bolesi. Mamica si mi bila, neskončno dobra in razumevajoča mamica. Tako neizmerno si me ljubila, kot me ne bo ljubil nihče več! Ah,

moja sestra! Zakaj ne morem umreti tudi jaz — sirota, ki ne more živeti brez Tebe — ne more živeti tako neskončno sama, brez duše, ki bi jo razumela v teh težkih dneih življenja ...

V sencu križevega pota si našla dolgo iskani mir. Srečna si, sestra, vem, in čeprav trepečem v neizmerni bolečini, Ti želim vseeno pristrčno in iskreno:

Spavaj sladko, moja ljuba, nepozabljen
na sestra!
Olgica K.

IZ UREDNIŠTVA IN UPRAVE

Uredništvo in uprava čutita prijetno dolžnost, da se lepo zahvalita vsem naročnicam novih naročnic za leto 1939. V svesti si naj bodo, da so storile svojo sveto dolžnost za katoliški tisk, ko so za edini katoliški ženski list v sedanji dobi težke krize pridobile tako lepo število novih naročnic.

Izdajateljstvo »Vigredi« jim je z razpisanimi nagradami saj v nekoliko poplačalo nemali trud, ki so ga imele. Gotovo bo zanimalo vse Vigrednice, koliko Vigrednic bo doseglo eno ali drugo nagrado. (Nagrade so bile razpisane v 12. številki 1938.)

Nagrado za 15 novih naročnic je dobilo 12 Vigrednic; nagrado za 10 novih naročnic je dobilo 16 Vigrednic; nagrado za 5 novih naročnic je dobilo 25 Vigrednic; nagrado za 3 nove naročnice je dobilo 21 Vigrednic.

Uredništvo in uprava sta prepričana, da to še ni bilo zadnje delo, ki so ga Vigrednice podvzele za razširjenje svojega lista, ampak, da svojo propagando za dober katoliški list vrše še iz dneva v dan, saj še vedno prihajajo nove naročnice. Iskrena hvala vsem!

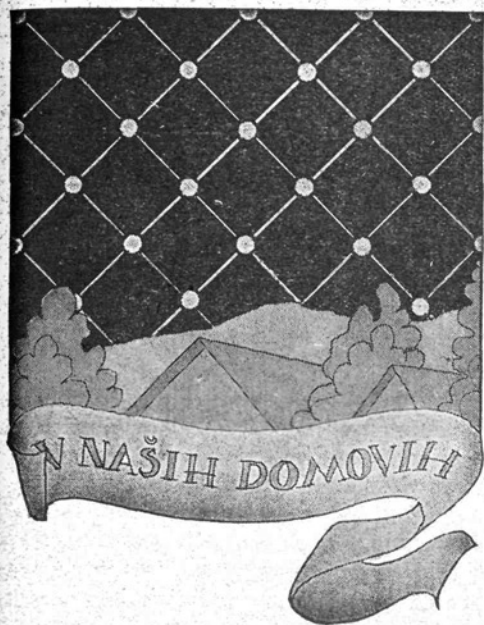
Uredništvo in uprava.

Zaloga jajc za zimo.

Mного denarja si prihranite, a imate tudi pozimi vedno okusna jajca. Garantol se ne strdi, zato lahko jajca tudi naknadno dolagate. Uporabljajte torej **Garantol**.

V Garantolu se ohranijo jajca več kot eno leto.

SOLATE IN KOMPOTI

Kaj se v vročem poletju bolje prileže kot krožnik hladne, okusne solate, ki te osveži in poživi kot nobena druga jed! In prav v tem času nam narava nudi dovolj izbire za vse vrste solat, da si jo lahko tudi najbolj občutljiv želodec privošči.

Pod solato razumemo zabeljeno in okisano surovo pa tudi kuhano zelenjavo. Poznamo pa tudi sladke solate, za katere uporabljamo sadje, ki ga primerno razrežemo, osladimo in postavimo na hladno. Če je sadje premalo sočno, ga polijemo z mlekom ali razredčenim in oslajenim vinom. Sadna solata je vedno iz surovega sadja, kajti kuhano sadje je že kompot, ki se nam pa, dobro ohlajen, v poletni vročini tudi prileže.

Solato samo zabelimo in okisamo ali pa jo oblijemo z eno ali drugo solatno omako ali majonezo. Uporabljamo tudi razne domače začimbe, da ji zboljšamo okus. Posebno priljubljen je drobnjak, česen in pehtran; zelenjavnim solatam dodamo tudi čebulo ali šalotko, sesekljan peteršilj, krebujico in lorber.

Važno je, da solato temeljito očistimo in operemo. Paziti moramo, da kupimo res sveže blago. V poletni vročini se zelenjava, ki ni popolnoma sveža, rada yname in vse pranje in čiščenje je potem zaman. Ta-

ka solata nam bo vedno škodovala, če smo se še tako trudile, da jo skrbno pripravimo. Prav iz tega pa izvirajo tudi številni predsodki, ki nekatere navdajajo z velikim strahom pred vsako solato. Sveža in zdrava zelenjava ne bo nikomur škodila, če jo pametno vživa; zelenjava pa, ki je že v razkroju, škoduje tudi zdravemu in trdnemu želodcu.

Pri zeleni navadni solati je posebno priljubljena lepo rumena sredica ali srček, medtem ko često kuharica zelene zunanje liste zmeče v smeti. In ravno ti listi so pili največ sonca in ga ohranili, da nam ga v svojih vitaminih posredujejo. Res so bolj trpki kot rumeni srček, če jih pa bolj drobno zrežemo in prav skrbno zabelimo in premešamo, nam bodo prav tako teknil, koristili pa neprimerno več.

Za sadno solato očiščeno sadje zrežemo, osladimo, polijemo z limonovim sokom, rumom ali vinom in dalj časa pustimo, da sladkor izvleče sadni sok, ki se potem prijetno zveže s tekočino, ki smo jo dodali. Posebno občutljivo sadje kot jagode naložimo v skledo v plasteh, med katere natresemo sladkor. Če bi mešale, bi vse sadje zmastile in tako bi ne bilo ne lepo ne okusno. Za sadno solato rabimo samo sveže, zdravo sadje. Če je sadje že nagnito ali kakorkoli pokvarjeno, ga rajši uporabimo za kompot, ker bomo s kuhanjem lahko odstranili morebitne škodljive glivice. Tak kompot iz slabšega sadja moramo pa hitro porabiti in nikakor ni primeren za sadne shranke. Le za marmelado ali zdriz lahko vporabljamo tudi nagnito, a skrbno obrezano sadje, pa še tam moramo paziti, da se nam ne pokvari in skisa ali zavre.

ALI SE MORA GOSPODINJA MUČITI!

Koliko olajšav ima danes gospodinja na deželi in v mestu: šivalne stroje v hiši, štedilnike v kuhinji, samo v pralnici je ostalo vse pri starem: priprave za mencajnje perila. Ali se najde za to delo in trud opravičilo? Ne! Gospodinjam ni treba danes več tožiti, da jih boli križ in da imajo razpokane in nabrekle roke. Odkar imajo pralno sredstvo SCHICHTOV RADION — nima gospodinja več truda-polnega dela, perilo pa ostane lepo in trpi dalj časa.

SOLATNE OMAKE

Solatni poliv. Za navadni solatni poliv denemo v globoko skledico osminko litra finega olja in sok dveh limon. Sesekljamo tudi še eno šalotko in dve zrnji česna, jih staremo še z žličico soli, zmešamo z žlico kisa in precedimo k olju. Ta poliv dobro stepamo z metlico in ga neposredno pred serviranjem polijemo po solati in dobro zmešamo.

Smetanov poliv. V globoki skledici točji z metlico osminko litra olivnega olja, sok treh limon, žličico soli in od polovice čebule sok. Pred uporabo primešaj še osminko litra goste, dobre, kisle smetane in žličko sesekljanega drobnjaka.

Solatna majoneza. Na hladnem ali v mrzli vodi mešaj 2 rumenjaka in žličico soli. Ko že nekoliko narastejo, prilivaj po kapljicah četrt litra dobrega namiznega olja, da se zgosti v majonezo. Odišavi z žlico gorčice in žlico pehtranovega kisa in razredči s precejenim sokom dveh ali treh limon.

RAZNE SOLATE

Karfijolna solata. Skuhaj v slani vodi celo karfijolo in šele kuhano razdeli na cvetke. Če jo razdeliš, že prej izgubi mnogo okusa. Še toplo pokapaj z limonovim sokom ali okisano vodo in jo pusti, da se v tem popolnoma shladi. Potem jo odcedi, potresi s sesekljanim peteršiljem in polij s kisom in oljem, ki si ga pa prej zmešala. Okrasi jo z rezinami paradižnika in rezanci dobre ne preostre šunke.

Zelo dobro je tudi, če marinirano in potem odcejeno karfijolo obliješ z majonezo.

Novo odkritje! Tudi naša mama ima rada kuhinjsko čokolado Mirim!

Kumare v solati. Kumare najprej obreži na gorenjem koncu in pokusi, če je grenka. Vse grenko odreži, nož zmij in šele potem tanko olupi, da pri lupljenju ne preneseš grenkobe na vso kumaro. Potem jo nakhrljaj, dodaj čebule, zelenega peteršilja, kopra ali drobnjaka, soli in popra ter žlico gorčice. Nazadnje jo oblij z žlico olja in pol žlice kisa, rahlo premešaj in za pol ure postavi na hladno. Tako pripravljene kumare so mnogo lažje prebavljive, kakor če jih več ur pustimo nasoljene in potem ožmemo.

Posebno dobro solato dobiš, če dodaš kumaram tretjino paradižnikovih rezin in tretjino krompirja. Seveda boš morala tej solati dodati več olja in kisa.

Tudi s smetanovim polivom pripravimo dobre kumare. Le da pri smetanovem polivu dodamo kumaram le eno dišavo, koper ali peteršilj ali drobnjak in ne vseh hkrati. Zelo fine so te kumare s pehtranom, le da moramo potem polivu primešati 1 rumenjaka.

Por v solati. Samo obeljen del pora zreži na rezance in skuhaj v slani vodi. Še bolje, če ga kuhaš v juhi. Še toplega in odcejenega zmešaj z oljem in kisom in oporaj. Mrzlega potresi s sesekljanim, trdo kuhanim jajcem in postreži.

Paprika v solati. Šest zelenih paprik prereži, jim odstrani seme in žile in jih polij z vrelo slano vodo, da ne bo pekla. Če imaš rada pekočo, jo pa samo zreži na tanke rezance, dodaj celo sesekljano čebulo, še malo soli, žličico sladkorja, olja in kisa in postreži.

Po ogrskem načinu vzemi za šest paprik šest velikih čebul in zrno česna. Očisti in zreži papriko kot prej, olupi in tanko nareži tudi čebulo in česen. Odišavi še s kumno, osoli in polij z vrelim kisom. Taka solata naj stoji pred uporabo več ur, lahko tudi cel dan in jo je vsak, kadar se mu poljubi.

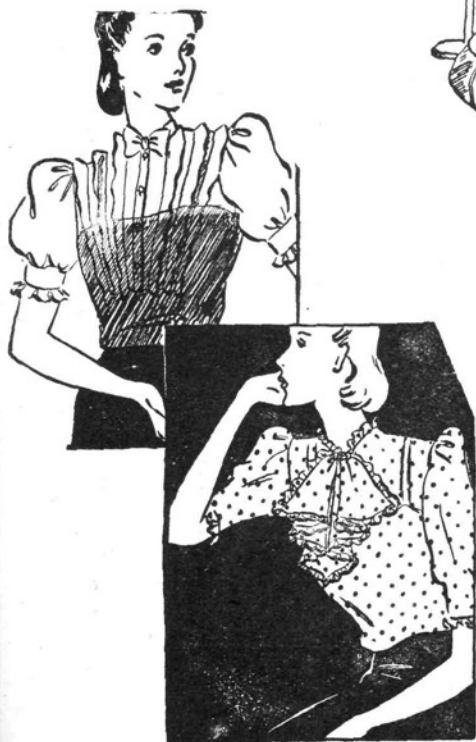
Paradižnikova solata. Pol kilograma paradižnikov zreži na tanke rezine. Zmešaj žlico kisa, 3 žlice olja, soli, popra in pol sesekljane čebule. Vlij čez paradižnike in postavi za četrto ure na hladno.

Gobe v solati. Četrto kilograma gob očisti in zreži na listke, prevri jih v slani vodi, odcedi, dodaj popra, sesekljanega peteršilja in polij s kisom in oljem.

Št. 1 — Model iz koralno-rdečega, belo potiskanega blaga, ima garnituro iz valencien-čipk ter kaže novo princes-linijo, ki je zelo prikladna in ustvarja videz vitkosti, — (Blaga: 3.30 m — šir. 92 cm).

Št. 2 — Štirikotni vratni izrez, ravni naplečnik in globoko votle gube navzven, so tipičnost tega modela iz bele rožaste svile. — (Blaga: 3 m — šir. 96 cm).

»Bluze so zelo moderne« pravi moda in čara obenem kopico novih oblik, barv, tkanin, da nam nudi obilico domislekov kot malokdaj. — Posebno so priljubljeni nežni, dehteči modeli iz batista, organdija ali georgeta, ki vzbujajo videz dražesti in ženskosti.

Št. 4 — Značilno za to bluzo iz nežnobarvnega vezenega blaga so ljubki naši volan. (Blaga: 2 m — šir. 90 cm).

Št. 5 — Priprosti model iz čipkaste blaga je obrobjen z ozkimi volani. (Blaga: 2.60 m — šir. 70 cm).

SLADKE SOLATE

Sadna jed za zajtrk ali večerjo. Ta sadna jed je že mednarodna in je v raznih velikih inozemskih zdraviliščih in sanatorijih stalno na jedilniku. Pripravljamo jo lahko iz vsakega sadja. Najokusnejša je iz jabolk. Vsaj 6 ur prej namočimo v osminki litra svežega, nezavretega mleka 4—6 dkg ovsenih kosmičev. Pred uporabo naribamo, če le mogoče na steklenem strgalniku 4 umita in obrisana jabolka z lupino in peščičem vred. Jed osladimo še z žlico medu in potresemo z zmletimi orehi, lešniki ali mandeljni. Če vzamemo mesto jabolk jagode, borovnice, breskve ali marelice, jih s kako žlico zmečkamo ali premeljemo z mesnim strojem. Če je sadje zelo sladko, dodamo jedi sok ene limone. Pozimi, ko ni svežega sadja, uporabljamo lahko tudi suho in namočeno sadje. Sadje namakamo 24 ur, ga potem odcedimo in sesekljamo.

Pomarančna solata. Olupi kolikor mogoče čisto dobro zrele pomaranče. Nareži jih na koleščke in naloži v skledo. Vsako plast potresi s sladkorjem. Preden jih serviraš, jih polij z oslajenim belim vinom.

Jagode po češkem načinu. Dobro zrele jagode naloži v skledo in jih vmes potresi s sladkorjem. Pred uporabo jih polij z mlekom ali kavno smetano in takoj postavi na mizo.

Borovnice. Oprane in odcejene borovnice potresi s sladkorjem, polij z limonovim sokom in premešaj. Če imaš rada več soka, dodaj malo vode ali razredčenega vina, ker bi bila sama limona prekisla.

KOMPOTI

Kompot je francoska beseda in pomeni sveže ali suho, s sladkorjem kuhano sadje.

Bolj pusto sadje odišavimo s cimetom in limonovo lupinico. Dodamo tudi vino in rum ali konjak. Za kuhanje kompota imamo vedno posebno posodo, v kateri nikdar ne kuhamo mastnih jedi, ker bi taka posoda okusu kompota škodovala. Jagodičastemu sadju ne dodajamo vode. Pustimo mu le tisto, ki je ostala na njem pri pranju. Če je kljub temu presladko, s penovko pobereemo sadje in sam sok še nekoliko pokuhamo. Kompot za sladkorno bolne pripravljamo s saharinom.

Marelični kompot. Ker je koža pri marelicah in tudi breskveh rada grenka, jih pred kuhanjem olupimo. Zato jih naložimo v sito in za minuto potopimo v vrelo vodo. Zdaj bomo kožo z lahkoto odstranile. Potem marelice razpolovimo, jim dodamo nekaj jederc, ki smo jih dobile iz stolčenih pečká in jih v primerno oslajeni vodi skuhamo. Damo jih šele v vrelo vodo in pustimo vreti 3—4 minute.

Borovnice kot kompot. Pol kilograma borovnic zmešamo z 10 dkg sladkorja in postavimo na štedilnik, da zavro. Potem jih odstavimo in pustimo na robu štedilnika, da še nekoliko gibljejo 5 minut.

Višnje kot kompot. Opranim višnjam porežemo polovico pecljev in jih stresemo v vrelo sladko vodo, katero smo odišavile z vanilijo in nekaj žlic malinovca.

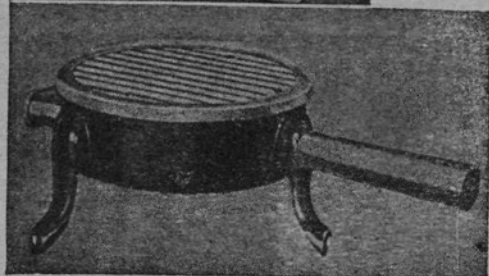
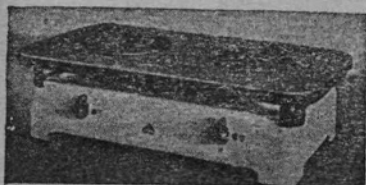
Slive in ringlô kot kompot. Temu sadju zelo težko odstranish koščice, zato kuhaš kar celo. Sadeže gosto nabodi z iglo in jih tako dolgo položi v vročo vodo, da koža rahlo napoka. Medtem kuhaj za pol kilograma sadja četrt kilograma sladkorja, politega z osminko litra belega vina. Ko dobro prevre, dodaj sadje in ga počasi kuhaj 10 minut.

LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI

r. z. z n. z. Ljubljana, Miklošičeva c. 6 (v lastni palači)

obrestuje hranilne vloge najugodnejše.

Nove in stare vloge, ki so v celoti vsak čas razpoložljive,
obrestuje po 4⁰/₀, profi odpovedi do 5⁰/₀

Kuhajte z elektriko

saj so električni aparati zelo pripravni.

Dvoploščni mizni štedilnik Vam posodi Mestna elektrarna proti minimalni odškodnini.

Cena toku za kuhanje znaša **90 para za kwh** zajamčeni mesečni porabi

Mestna elektrarna ljubljanska

Vam nudi ugodnostne tarife — poslužite se sami.

Gospodinje in dekleta!

Na bližajoči se kongres Kristusa Kralja boste gotovo šle v narodnih nošah,

Tvrdba **F. I. GORIČAR - Ljubljana**

sv. Petra cesta 29

ima pripravljene lepe svile, v res pravih barvah, ki so za našo narodno nošo, kakor tudi vse druge potrebščine, ki so zraven potrebne. Na željo se Vam pa tudi tam izgotovijo kompletne obleke, ali pa če tam kupite blago, si lahko ogledate izgotovljeno blago in dobite tudi kroje za obleko. - Tudi za druge praznje obleke se Vam nudi najlepša izbira blaga po nizkih cenah!

Ako gre za zavarovanje pride v poštev le

Vzajemna zavarovalnica

LJUBLJANA • Miklošičeva 19

1. požar, vlom, nezgode, jamstvo, kasko, steklo, zvonovi; 2. doživetje, smrt; rente in dote v vseh možnostih; posmrtninsko zavarovanje »KARITAS«. Zavarujte sebe in svoje imetje vedno pri naši domači slovenski zavarovalnici.

Neki gospod je iskal šoferja. Vprašal je prvega kandidata za službo, kako blizu ob prepadu si upa voziti. „30 cm od roba“ - se je glasil odgovor. Drugega je vprašal isto in odgovoril je: „18 cm“.

Tretji pa mu je na vprašanje odgovoril, da ne ve. Nikdar da še ni kaj takega poskusil.

Tudi mi znamo napraviti ceneno milo. Kajti to je lažje kot pa izdelati prvovrstno milo. Toda... še nikdar nismo tega poskusili. Nasprotno smo si vedno prizadevali, da napravimo naše milo še boljše, ki bo še bolj služilo našim odjemalcem. Zato je terpentina milo Zlatorog tako izborna, da ga rabijo z navdušenjem skoro v vsakem gospodinjstvu!

